

BOKTIPS HÖST 2023 | SYKSY 2023

Bokrådets boktips för vuxna | Kirjaraadin suosituslista aikuisille

Finlandsinstitutets bokråd, som består av sverigefinska läsare, bibliotekarier, översättare, litteraturvetare och journalister, delar med sig av sina läsoplevelser och tipsar om aktuell finskspråkig och sverigefinsk litteratur för i Sverige verksamma bibliotek, skolor, förskolor - och för alla litteraturintresserade.

Boktipslistan, som publiceras två gånger om året, kan användas som inspiration och stöd vid inköp av ny finländsk och sverigefinsk litteratur.

Suomen instituutin kirjaraati, jossa on mukana ruotsinsuomalaisia lukijoita, kirjastonhoitajia, kääntäjiä, kirjallisuustieteilijöitä sekä toimittajia, jakaa luku-kokemuksiaan ja suosittelee ajankohtaista suomenkielistä ja ruotsinsuomalaista kirjallisuutta Ruotsissa toimiville kirjastoille, kouluille, esikouluille - ja kaikille kirjallisuudesta kiinnostuneille.

Kaksi kertaa vuodessa ilmestyvää kirjavinkkilistaa voidaan käyttää inspiraationa ja tukena uuden suomalaisen ja ruotsinsuomalaisen kirjallisuuden hankinnassa.

Foto: Kati Eräpuu

Bokrådets möte på Finlandsinstitutet i december 2023 | Kirjaraadin kokous Suomen Tukholman instituutilla joulukuussa 2023.

Bokrådets medlemmar hösten 2023 | Kirjaraadin jäsenet syksyllä 2023

Mari Forsberg, Eija Helenius, Marjut Hökfelt, Emil Johansson, Eija-Liisa Knuutinen, Pilvi Mattila Sundberg, Outi Oja, Liisa Paavilainen, Henry Saarinen, Ari Setälä, Eeva Östberg ja Kati Eräpuu.

Översättningar från finska till svenska | Käännökset suomesta ruotsiksi

Emil Johansson och bokrådet | Emil Johansson ja kirjaraati

Innehållsförteckning | Sisällysluettelo

Tema: Aktuella litteraturpriser Teema: Ajankohtaiset kirjallisuuspalkinnot	
Finlandiapriset 2023 Finlandia-palkinto 2023	3
Tema: Feelgood-böcker Teema: Hyvän mielen kirjoja	7
Urval ur höstens skönlitteratur Poimintoja syksyn kaunokirjallisuudesta	
Romaner Romaanit	8
Lättläst litteratur Selkokielineen kirjallisuus	13
Deckare och spänning Dekkarit ja jännitysromaanit	13
Poesi Runous	16
Serier Sarjakuvat	17
Bokrådets favoriter: skönlitteratur Kirjaraadin suosikit: kaunokirjallisuus	17
Essäer Esseet	21
Tema: Trygghet i Norden Teema: Pohjolan turvallisuus	21
Tema: Tankar om kristendom Teema: Ajatuksia kristinuskosta	23
Tema: Om naturen Teema: Aiheena luonto	24
Tema: Näringslivets stora aktörer Teema: alouselämän suuria vaikuttajia	25
Tema: Aktuella biografier Teema: Ajankohtaisia elämäkertoja	26
Urval ur vårens facklitteratur Poimintoja kevään tietokirjallisuudesta	28
Bokrådets favoriter: facklitteratur Kirjaraadin suosikit: tietokirjat	34
Höstens sverigefinska litteratur Syksyn ruotsinsuomalainen kirjallisuus	38
Översättningar från finska till svenska Käännökset suomesta ruotsiksi	42
Kontaktuppgifter Yhteystietoja	43

Tema | Teema

Aktuella litteraturpriser | Ajankohtaiset kirjallisuuspalkinnot

Finlandiapriset 2023 | Finlandia-palkinto 2023

Vinnare i skönlitteratur | Kaunokirjallisuuden Finlandia-voittaja

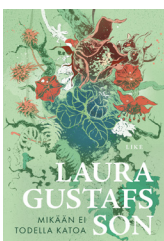
Sirpa Kähkönen: 36 urnaa – Väärässä olemisen historia (Siltala, 2023)

Sirpa Kähkönen's författarskap grundar sig på den egna släktens historia. Hennes Kuopiosvit omfattar nio delar och skildrar enskilda människöden under omvälvande historiska skeden från 1920-talet och framåt. Fem av hennes böcker har nominerats till Finlandiapriset. De tar sin utgångspunkt i hennes morfars och hans brors livsöden efter inbördeskriget och de trauman som de efterföljande generationerna drabbats av. 36 urnaa – Väärässä olemisen historia gestaltar författarens magiska försoningsprocess under ett dygn, året efter moderns död. När Sirpa läser mammans dagböcker ser hon moderns aggressivitet, alkoholism, bitterhet, misslyckanden och oförmåga att ta emot kärlek i ett nytt ljus. Insikterna hjälper henne att befria modern och sig själv från skammen och smärtan. *Liisa Paavilainen*

Sirpa Kähkösen kirjallisen tuotannon perustana on oma sukuhistoria. Hänen 9-osainen Kuopio-romaanisarjansa kuvaa yksityisten ihmisten kohtaloita mullistavien historiallisten tapahtumien varjossa 1920-luvulta nykyaikaan. Sirpa Kähkösen kirjoista viisi on ollut Finlandia-palkintoehdokaita. Kaikki ne käsittelevät isoisän ja tämän veljen kohtaloita sisällissodan jälkeen tai niistä aiheutuneiden traumojen vaikutuksia seuraaviin sukupolviin. 36 urnaa – Väärässä olemisen historia kuvaa kirjailijan maagista sovintoprosessia yhden vuorokauden aikana vuosi äidin kuoleman jälkeen. Luettuaan äidin päiväkirjat Sirpa näkee äidin aggressiot, alkoholismia, katkeruuden ja kyvyttömyyden ottaa vastaan rakkautta uudessa valossa. Ymmärtäminen auttaa häntä vapautumaan häpeästä ja tuskasta. *Liisa Paavilainen*

Finlandiapriset 2022 | Finlandia-palkinto 2022

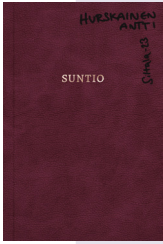
Nominerade i skönlitteratur | Kaunokirjallisuusehdokkaat

Laura Gustafsson: Mikään ei todella katoa (Like, 2023)

Gustafsson's sjätte roman med teman bekanta från tidigare romaner: djurrätt, djurindustrin, konsumtion. En intressant konstruerad berättelse om en djurrättsaktivist som tidigare släppt ut djur ur pälsfarmar. Gustafsson's språk är egen-sinnigt och vilt.

Gustafssonin kuudes romaani, teemoina aikaisemmistakin romaaneista tuttuja: eläinoikeudet, tuotantoeläinteollisuus, kuluttaminen. Mielenkiintoisesti rakennettu romaani eläinoikeusaktivistista ja entisestä kettutyöstä. Gustafssonin kieli on täysin omalaatuista ja hurjaa.

Antti Hurskainen: Suntio (Siltala, 2023)

Turtola jobbar som kyrkvaktmästare i en liten landsortsförsamling. Vardagen snurrar kring arbetsuppgifterna i kyrkan, samtalen på jobbet och den 5-åriga dottern, tills alls ohjälpligt förändras. En stark och överraskande roman om livets kärnfrågor: tro, medlidande, skuld, själviskhet och döden.

Eeva Östberg

Turtola työskentelee suntiona pienessä maalaisseurakunnassa. Arki pyörii kirkon työtehtävien, työpaikan keskustelujen ja 5-vuotiaan tyttären ympärillä, kunnes kaikki peruuttamattomasti muuttuu. Vahva ja yllättävä romaani elämän ydinkysymyksistä – uskosta, armosta, syyllisyydestä, itsekkyydestä ja kuolemasta.

Eeva Östberg

Pasi Ilmari Jääskeläinen: Kuurupiilon anatomia (Otava, 2023)

I centrum i den här tjocka romanen står M som ses som konstig och som mobbas i skolan. M:s könöshet gör också föräldrarna förvirrade. M blir marsiansk antropolog och observerar omgivningen genom sin mentalkamera. När M:s lysande storebror Alvar försvinner mitt under deras marsianska kurragömmalek, anklagar M sig själv och vet att brodern inte kan komma hem igen förrän han enligt lekens regler har blivit hittad. Flera år senare, när M redan går på gymnasiet, kommer ett nytt marsianskt brev från Alvar och M börjar följa ledtrådarna. M nästlar sig in i nattkajornas punkgång, och känner sig för första gången accepterad som sig själv. M, Mara, Mureena - M växlar smidigt identitet, och tänker inte ge upp förrän Alvar är upphittad. Jääskeläinen gör det inte lätt för läsaren. Att läsa boken är som ett slags kurragömmalek, där läsaren inte har en aning om vart ledtrådarna till slut ska leda.

Marjut Hökfelt

Tämän järkälemäisen teoksen keskiössä on M, jota pidetään kummajaisena ja kiusataan koulussa. Hänen sukupuolettomuutensa hämmentää myös vanhempia. M ryhtyy marsilaiseksi antropologiksi ja tarkkailee ympäristöään mentaalikamerallaan. Kun hänen loistava isoveljensä Alvar katoaa kesken marsilaisen kuurupiilon, M syyttää itseään ja tietää, ettei veli voi palata kotiin ennen kuin hänet on leikin sääntöjen mukaan löydetty. Useita vuosia myöhemmin, kun M on jo lukiossa, Alvarilta tulee jälleen marsilainen kirje ja M lähtee seuraamaan johtolankoja. M soluttautuu yönaakkojen punkporukkaan, jossa hän kokee ensimmäistä kertaa, että hänet hyväksytään omana itsenään. M, Mara, Mureena - M vaihtaa ketterästi identiteettejä. Hän ei aio antaa periksi ennen kuin Alvar on löytynyt. Jääskeläinen ei päästä lukijaa helpolla. Kirjan lukeminen on kuin eräänlaista kuurupiiloa, eikä lukijalla ole aavistustakaan, mihin johtolangat hänet lopulta vievät.

Marjut Hökfelt

Ida Turpeinen: Elolliset (S&S, 2023)

En kronologisk berättelse i tre tidsperioder om arten Stellers sjöko som utrotades på 1700-talet. Denna djupt rörande, mångrostade roman får läsaren att fråga vad människan egentligen har gjort när den samvetslöst har exploaterat och våldtagit naturen. Översättningsrättigheterna till Ida Turpeinens tilltalande debutroman har redan sålts till flera länder.

Outi Oja

Kronologinen esitys 1700-luvulla sukupuuttoon kuolleesta stellerinmerilehmästä kerrotaan kolmessa toisiaan seuraavassa ajassa. Syvältä koskettava moniääninen romaani havahduttaa lukijansa kysymään, mitä ihmiset ovatkaan lopulta tehneet, kun ovat riistäneet luontoa ja raiskanneet sitä tunnotta. Ida Turpeisen puhuttelevan esikoisromaanin käännösoikeudet on myyty jo lukuisiin maihin.

Outi Oja

Helsingin Sanomats debutantpris 2023.

Helsingin Sanomien esikoiskirjapalkinto 2023.

Miki Liukkonen: Vierastila (WSOY, 2023)

Den kaotiska romanens huvudperson är en uppfinnare som inte uppfinner något. Han är oförmögen att fatta beslut och ägnar sig åt filosoferande fantasier, dricker hejdlöst och råkar ut för diverse absurda situationer, träffar udda urspårade människor samt en betraktare som är lik honom själv. Berättelsen rör sig i överraskande riktningar med humoristiska iakttagelser och listor på olika företeelser. Liukkonen var en enastående begåvad författare som i David Foster Wallaces efterföljd skrev de tre första maximala romanerna på finska. Den sista är på 554 sidor, bara hälften så lång som den föregående. Författaren tog sitt liv innan den publicerades. *Liisa Paavilainen*

Kaoottisen romanin päähenkilö on filosofioiviin fantasioihin heittäytyvä keksijä ilman keksintöjä. Päättämätön pähkäilijä ajautuu sattumien vietäväksi, joutuu päihtyneenä absurdeihin tilanteisiin ja tapaa outoja ihmisiä sekä itsensä kaltaisen tarkkailijan. Kerronta pirstaloituu yllättäen humoristisiin tilannekuvauksiin tai pitkiin luetteloihin erilaisista ilmiöistä. Lahjakkaan kertojan kolme maksimaalista romaania merkitsevät uutta aluevaltausta suomalaisessa kirjallisuudessa. Viimeiseksi jäänyt 554 sivuinen kirja on lähes puolet lyhempi edellistä. Miki Liukkonen ei ollut enää elossa, kun se ilmestyi. *Liisa Paavilainen*

Finlandiapriset 2023 | Finlandia-palkinto 2023

Vinnare i facklitteratur | Tietokirjallisuuden Finlandia-voittaja

Antti Järvi: Minne katosi Antti Järvi? Kertomus kadonneesta isoisästä ja luovutettuun Karjalaan jääneistä (Gummerus, 2023)

Författaren Antti Järvi fick för några år sedan ett samtal från sin farbror som var bekymrad över sin egen farfars öde. Författarens namn och farfars far Antti Järvi (f. 1882) blev kvar i sitt hem i Jakkimaa i Ladogakarelen medan resten av familjen evakuerades. Efter mellanfreden hördes han aldrig av igen. Vad hände med Antti Järvi? Denna mikrohistoriska fackbok skriven i berättelseform reder inte bara ut mysteriet med Antti Järvi, utan berättar också historien om krigstidens Finland. *Outi Oja*

Kirjailija Antti Järvi sai muutama vuosi sitten puhelun sedältään, jota vaivasi oman isoisänsä kohtalo. Kirjailijan kaima ja isoisä Antti Järvi (s. 1882) jäi talvisodan päättyessä kotiinsa Jaakkimaan, Laatokan Karjalaan muun perheen lähtiessä evakoon. Väli rauhan jälkeen miehestä ei kuultu enää koskaan. Mitä Antti Järvelle tapahtui? Mikrohistoriallinen, kertomusmuotoon kirjoitettu tietokirja paitsi selvittää Antti Järven mysteerin myös kirjaa sodanaikaisen Suomen historiaa. *Outi Oja*

Finlandiapriset 2023 | Finlandia-palkinto 2023

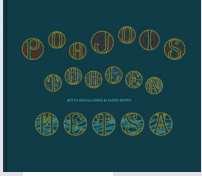
Nominerade i facklitteratur | Tietokirjallisuusehdokkat

Heini Junkkaala: Pirkko Saisio - Sopimaton (WSOY, 2023)

Heini Junkkaalas biografi svämmas över av berättelser om Pirkko Saisio som barn, ung, författare, skådespelare, kvinna, homoaktivist och allt möjligt. Sidospåren är nästan för många, men ändå lyckas boken fångsla utan att släppa greppet. *Ari Setälä*

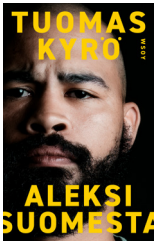
Heini Junkkaalan elämänkerta pursuaa tarinoita Pirkko Saisiosta lapsena, nuorena, kirjailijana, näyttelijänä, naisena, homoaktiivina ja vaikka minä. Juttua riittää ihan liiankin rönsyilevästi, mutta yhtä kaikki kirja imaisee mukaansa eikä hellitä otettaan. *Ari Setälä*

Ritva Kovalainen & Sanni Seppo: Pohjoistuulen metsä (Hiilinielu Tuotanto ja Miellotar, 2023)

Boken, gjord av två belönade fotografer, leder till urskogen som fäst sig fläckvist kvar vid Finlands östra gräns i norra Karelen, Kalix och Lappland. Boken grundar sig i mångårig fotografering av urskogar, vetenskapliga publikationer, rapporter, skönlitterära skogsskildringar, samtal med forskare och aktivister samt diskussioner om skog på olika forum. Innehåller över 400 fotografier och grafiska bilder.

Kahden palkitun valokuvaajan kirja johdattaa luonnonmetsään, joka sinnittelee saarekkeina itärajan tuntumassa Pohjois-Karjalassa, Kainuussa ja Lapissa. Kirja perustuu monivuotiseen kuvaustyöhön luonnonmetsissä, tieteellisiin julkaisuihin, raportteihin, kaunokirjallisiin metsäkuvauksiin, vuoropuheluun tutkijoiden ja aktivistien kanssa sekä eri foorumeilla käytävään metsäkeskusteluun. Kirja sisältää yli 400 valokuvaa ja graafista kuvaa.

Tuomas Kyrö: Aleksi Suomesta (WSOY, 2023)

Tuomas Kyrö reste till Kiev för att intervjua en finsk soldat vars livshistoria är fantastisk, hisnande och rörande. Sonen till en finsk mamma och en senegalesisk pappa mobbas i skolan, bestämmer sig för att visa alla och lämnar vid 18 års ålder Finland för att gå med i den franska främlingslegionen. Han tjänstgör i Afghanistan, i flera afrikanska länder och med den ukrainska främlingslegionen i östra Ukraina. Idag är den 33-årige Aleksi en härdad soldat, men han är också den lilla pojken vars bästa minne är jordbruksarbetet på sin morfars gård.

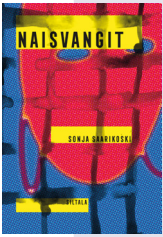
Tuomas Kyrö matkusti Kiovaan haastattelemaan suomalaista soturia, jonka elämäntarina on hämmästyttävä, hengästyttävä ja koskettava. Koulussa kiusattu suomalaisen äidin ja senegalilaisen isän poika päättää näyttää kaikille ja lähtee 18-vuotiaana Ranskan muukalaislegioonaaan. Hän palvelee Afganistanissa, useissa Afrikan maissa ja Ukrainan Foreign Legionin joukoissa Itä-Ukrainassa. Tänäpäin 33-vuotias Aleksi on kovapintainen sotilas, mutta hän on myös se pikkupoika, jonka paras muisto on isoisän tilalla tehdyt maatyöt.

Ville Mäkipelto, Paavo Huotari: Sensuroitu Raamatun muutosten vaiettu historia (Otava, 2023)

I förordet skriver Mäkipelto och Huotari att boken är avsedd för vanliga läsare som en reseguide till de bibliska texternas historia. Bibeln är den mest redigerade boken i världen, eftersom skriftlärda genom tiderna både oavsiktligt och avsiktligt har gjort egna förändringar. Olika samhällen har tolkat Bibeln på olika sätt. En intressant och lättläst fackbok. *Eija-Liisa Knuutinen*

Mäkipelto ja Huotari kirjoittavat esipuheessa kirjan olevan tarkoitettu tavalliselle lukijalle matkaoppaaksi Raamatun tekstihistoriaan. Raamattu on maailman muokatuin kirja, koska kirjurit ovat tehneet omia muutoksiaan sekä tahattomasti että tarkoituksella. Eri yhteisöt ovat voineet tulkita Raamattua omalla tavallaan. Mielenkiintoinen ja helppolukuinen tietokirja. *Eija-Liisa Knuutinen*

Sonja Saarikoski: Naisvangit – Rikollisuuden kehä maailman onnellisimmassa maassa (Siltala, 2023)

En bok om människan bakom brottet och händelserna kring det. Verket visar upp brottsstycken av välfärdsstatens osynliga verklighet där folk är vana vid att göra vad som helst för att överleva. Naisvangit är också en skildring av anstalterna, makten och maktbruket. Vad är syftet med fängelser? Hur är det att vara kvinna i ett fängelse utformat på mäns villkor - som en del av en minoritet i minoriteten? Hur förändras människor i fängelset, och hur förändras själva fängelset?

Kirja ihmisestä rikoksen takana ja tapahtumista sen ympärillä. Teos näyttää katkelmia hyvinvointivaltion näkymättömistä todellisuuksista, sieltä missä on totuttu selviämään keinolla millä hyvänsä. Naisvangit on myös kuvaus laitoksista, vallasta ja sen käytöstä. Mikä vankilan tarkoitus on? Mitä on olla nainen miesten ehdoilla suunnitellussa vankilassa - osana vähemmistön vähemmistöä? Miten vankilassa muuttuu, ja miten vankila itse muuttuu?

Tema | Teema

Feelgood-böcker | Hyvän mielen kirjoja

Nelli Hietala: Romurakkautta (Karisto, 2023)

Lättläst samtida landsbygdsromans eller feelgood. Lyckligtvis inte så söt som man hade kunnat förvänta sig av omslaget. I boken finns riktigt skrot, sopor och smuts, outsider-konst, landsbygdsfrid och bilar som får motorstopp i kylan. Boken skildrar syskonrelationer, mor-dotter- samt far-dotter-relationer, och bjuder givetvis romantik för den frånskilda huvudpersonen. Boken inleder serien Sulkavaaran siskokset. *Mari Forsberg*

Helppolukuinen nykymaalaisromanssi tai feelgood. Ei onneksi niin sokerinen kuin kannen perusteella voisi odottaa. Mukana on ihan oikeita romuja, roskia ja saastaa, ITE-taidetta, maaseudun rauhaa ja pak-kaseen sammuvia autoja. Kuvattavana on sisarussuhde, äiti-tytär- ja isä-tytärsuhde sekä tietenkin eronneelle päähenkilölle sopivaa romantiikkaa. Aloittaa Sulkavaaran siskokset -sarjan. *Mari Forsberg*

Kirsi Pehkonen: Etsivä löytää (Karisto, 2023)

En livlig berättelse om Siru Valppa, som på en och samma dag avslutar sitt kärleksförhållande, säger upp sig från jobbet och skaffar en detektivbyrå. En katt dyker också upp som vän. Trevlig och lättäm läsning. Inleder en ny serie av den omtyckta författaren som är känd för bokserien Jylhäsalmi. *Eija Helenius*

Reipas tarina Siru Valppaasta, joka yhdessä päivässä lopettaa rakkaussuhteen ja työnsä ja hankkii vielä etsivätoimistonkin. Kissakin ilmestyy kaveriksi. Mukavan leppoisa luettavaa Aloittaa Jylhäsalmi-kirjasarjasta tutun suosikkikirjailijan uuden sarjan. *Eija Helenius*

Laura Suomela: Tulppaanitoiveunia (Into Kustannus, 2023)

En perfekt feelgood-bok, för en gångs skull utan en nedärvd sommarstuga/ bondgård/bokhandel eller en pojkvän/partner som dumpar huvudpersonen på värsta möjliga plats/situation. Helena är en kvinna i 40-årsåldern vars krafter har gått åt till familjevardagen, arbetet inom socialtjänsten samt hennes gamla mamma. Hon kommer inte ens ihåg vad hon själv vill längre, förutom att hon vill ha fler blommor. Helena lovar sig själv att drömmarna på den gamla skattkartan ska ha gått i uppfyllelse innan vårens sista tulpan har blommat. Berättelsen känns hela tiden verklig och fungerar utmärkt som avkoppling för helt vanliga medelålders läsare. Boken inleder serien Blooming you som utspelar sig i Tammerfors.

Mari Forsberg

Täydellinen feelgood-kirja, kerrankin ilman perittyä kesämökkiä/maatilaa/kirjakauppaa ja poikaystävää/puolisoa joka dumpaa päähenkilön pahimpaan mahdolliseen paikkaan/tilanteeseen. Helena on neli-kymppinen nainen, jonka voimat ovat vieneet perhearki, työ sosiaalialalla ja ikääntyvä äiti. Hän ei enää edes muista, mitä itse haluaa, paitsi enemmän kukkia. Helena lupaa itselleen: ennen kuin kevään viimeinen tulppaani on kukkinut, vanhan aarekartan unelmat on toteutettu. Koko ajan todellisen tuntuisesti etenevä tarina suo keski-ikäiselle tavikselle täydellistä rentoutumista. Aloittaa Tampereelle sijoittuvan Blooming you -sarjan.

Mari Forsberg

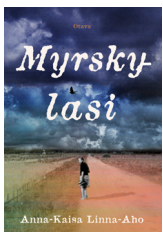
Virpi Hämeen-Anttila: Sarastus (Otava, 2023)

Den första delen av serien Synnyinmaa. En historisk roman om Tavastland. Hämeen-Anttila kan konsten att berätta på ett trovärdigt sätt. *Eija Helenius*

Synnyinmaa-sarjan ensimmäinen osa. Historiallinen romaani Hämeestä. Hämeen-Anttila osaa kuljettaa tarinaa uskottavasti. *Eija Helenius*

Urval ur höstens skönlitteratur | Poimintoja syksyn kaunokirjallisuudesta

Romaaner | Romaanit

Anna-Kaisa Linna-Aho: Myrskylasi (Otava, 2023)

Myrskylasi är en fortsättning på berättelsen om krigsåren som Linna-Aho inledde i boken Paperijoutsen (2019). Nu är det år 1946 och återuppbyggnadstiden har börjat. Berättelsen utspelar sig på Korpivuori herrgård och reder ut tre människors hemligheter. Vilka trauman och förtigna sanningar avslöjas när nattmörkret sänker sig? *Outi Oja*

Myrskylasi jatkaa Linna-Ahon Paperijousen-teoksesta (2019) alkanutta sotavuosien tarinaa. Nyt eletään vuotta 1946 ja jälleenrakentamisen aikaa. Korpivuoren kartanoon keskittyvä tarina selvittää kolmen ihmisen elämän salaisuuksia. Mitä ovat ne traumat ja vaietut totuudet, jotka paljastuvat, kun yön pimeys laskeutuu? *Outi Oja*

Katja Kettu: Erään kissan tutkimuksia (Otava, 2023)

En nyckelroman med tre olika berättarplan: Författaren som berättar om sina skapar-vändor och duster med Storbossen, forskningsresanden och observatören Katten samt Författarens farmorsmor och farmorsfar och deras berättelse. Författaren har förlorat sin röst. Hon har blivit så nedtrampad att hon inte klarar av att skriva längre. Hon hittar till slut sin röst igen liksom tron på sig själv och det uppstår en bok. Partierna i det förflutna löper från självständighetstiden och inbördeskriget genom depressionen och de finska krigerna ända fram till 70-talet. Språket är kraftfullt och i sann Kettu-anda. Den som har ordet, har makten. *Marjut Hökfelt*

Avainromaani, jossa on kolme eri kerrontatasoa: Kirjailija, joka kertoo luomistuskistaan ja taistoistaan Isopomon kanssa, tutkimusmatkailija ja tarkkailija Kissa sekä Kirjailijan isoisovanhemmat ja heidän tarinansa. Kirjailija on kadottanut äänensä. Hänet on tallattu niin pohjaan, ettei hän pysty enää kirjoittamaan. Ääni löytyy kuitenkin lopulta taas, hänen uskonsa itseensä palautuu ja syntyy kirja. Entisajan osioissa liikutaan itsenäistymisen ja sisällissodan ajasta pulavuosien ja Suomen sotien kautta 70-luvulle asti. Kieli on väkevää ja taattua Kettua. Kellä sana, sillä valta. *Marjut Hökfelt*

Anna-Leena Härkönen: Huomenna hän ei tule (Otava, 2023)

Elsa har levt på sin makes villkor och tappar fotfästet när hon blir änka. Hon ser ingen mening i livet och låter sitt dåliga humör gå ut över den krympande vänkretsen. Ingen av de inbjudna gästerna kommer till nyårsfirandet men champagnen och maten smakar gott för den unge mannen som råkar dyka upp. Han visar sig att vara prostituerad. Genom köpta skamlösa njutningar börjar den slagfärdiga 60-åringen få ett nytt grepp om tillvaron. *Liisa Paavilainen*

Miehensä ehdoilla elänyt Elsa jää leskeksi jäätyään tyhjän päälle. Mitättömyyden tunne saa hänet purkamaan huonoa oloaan kutistuneeseen ystäväpiiriin. Kukaan kutsutuista ei tule juhlimaan uutta vuotta, mutta samppanja ja ruoka maistuu paikalle sattuneelle nuorelle miehelle, joka myy seksipalveluja. Häpeilemättömästi kuvattujen seksuaalisten nautintojen avulla sanavalmis kuusikymppinen nainen alkaa saada otteen elämästä. *Liisa Paavilainen*

Raija Oranen: Minä, Armi Maria R. (Otava, 2023)

Biografisk roman om Marimekkos grundare Armi Ratia. Hon var en ambitiös och viljestark kvinna som gjorde vad hon ville, utan att ta hänsyn ens till sina nära och kära. Det skildrar Oranen väl, utan att förolämpa huvudpersonen. *Eija Helenius*

Elämäkertaromaani Marimekon perustaja Armi Ratiasta. Hän oli kunnianhimoinen tahtonainen, joka teki mitä itse halusi, läheisistäänkään välittämättä. Sitä Oranen kuvaa hyvin, päähenkilöä loukkaamatta. *Eija Helenius*

Antti Tuuri: Lintujen kesyttäjä (Otava, 2023)

En man kommer till ett hus för att be om möjligheten att tämja svalor i utbyte mot mat och sovplats. Inflammade relationer i familjen leder till att mannen i huset svarar ja, men det finns gott om skeptiker. Tuuri håller som vanligt hög österbottnisk kvalitet.

Eija Helenius

Taloon tulee mies kysymään mahdollisuutta kesyttää pääskyjä ruoka- ja yösjapalkalla. Perheen tulehtuneet suhteet johtavat isännän myönteiseen vastaukseen, mutta epäilijöitä riittää. Taattua Pohjanmaan Tuuria.

Eija Helenius

Silja Liukkonen: Tunkeutuja (Otava, 2023)

En bisexuell kvinna i trettioårsåldern letar efter kärlek och vuxenliv, snubblar genom Helsingfors kulturkretsar och klassamhälle och blir kär i både en man och hans fru. En skarpsynt, rolig och framförallt rörande skildring av samtiden, relationernas mångfald, åtrå och makt. Rekommenderas varmt, särskilt till äldre, heterosexuella läsare.

Mari Forsberg

Biseksuaalinen kolmekymppinen nainen etsii rakkautta ja aikuisuutta kompuroiden Helsingin kulttuuri- ja luokkakerrostumissa, rakastuen sekä mieheen että tämä vaimoon. Tarkka, hauska ja etenkin koskettava kuvaus nykyajasta, suhteiden moninaisuudesta, halusta ja vallasta. Lämmin suositus etenkin heteroseksuaalisille vanhemmille lukijoille.

Mari Forsberg

Minna Rytisalo: Jenny Hill (WSOY, 2023)

När barnen har vuxit upp lämnar Jenni Mäki sitt kärlekslösa äktenskap och förvandlas till Jenny Hill. Hon har tappat bort sig själv under årens gång medan hon har fokuserat på familjens behov. Till tals kommer även kända, kvinnliga sagofigurer, som berättar en helt ny version av sina historier. Man ska inte tro på allt man hör eller har fått lära sig. Boken passar alla, men framför allt medelålders kvinnor som grubblar över sitt liv.

Marjut Hökfelt

Lasten aikuistuttua Mäen Jenni jättää rakkaudettoman avioliittonsa ja muuttuu Jenny Hilliksi. Jossain vuosien varrella hän on kadottanut itsensä keskittyessään perheen tarpeisiin. Ääneen pääsevät myös tunnetut naissatuhahmot, jotka kukin kertovat meille aivan uudenlaisen version omasta tarinastaan. Kaikkea ei pidä uskoa, mitä kuulee tai on saanut oppia. Kirja sopii kaikille, mutta ennen kaikkea keski-ikäisille omaa elämänsä pohtiville naisille.

Marjut Hökfelt

Tiina Tuppurainen: Elvi ja Ebba (Otava, 2023)

Viktig, men samtidigt vacker och ganska lättsam kort bok om kärlek mellan äldre kvinnor. Vardagligt men fint skildrat om att åldras, om livsval och om frihet, samt om relationer - romantiska, vänskapliga och med egna vuxna barn. Varm rekommendation!

Mari Forsberg

Tärkeä, mutta samalla kaunis ja keveähkö lyhyt kirja vanhojen naisten välisestä rakkaudesta. Arkipäiväisestä mutta kauniisti kirjoitettu vanhenemisestä, elämänvalinnoista ja vapaudesta, sekä romanttisista suhteista, ystävyys-suhteista ja suhteista omiin aikuisiin lapsiin. Lämmin suositus!

Mari Forsberg

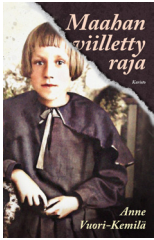
Anna Kortelainen: Kulkija (Tammi, 2023)

Den intellektuelle Walter B ger sig ut på en lång resa till Norden sommaren 1930 för att söka fly sin ångest. Han betraktar sina medpassagerare och beundrar det norska fjordlandskapet, men i tanken dras han till tiden med älskarinnan på Capri. Efter en lång vandring genom Finnmarken och tågresa genom Finland har han blivit en annan människa. – Den tysk-judiske filosofen Walter Benjamin (1892–1940) nådde kultstatus efter sin död.

Liisa Paavilainen

Ahdistunut älykkö Walter B lähtee kesällä 1930 salkku kainalossa pitkälle matkalle pohjoiseen. Hän ihailee Norjan vuonomaismia ja tarkkailee kanssamatkustajia, mutta palaa mielessään rakastajattarensa luo Caprin saarelle. Vaellettuaan Ruijasta Suomeen ja matkustettuaan junalla Suomen halki hän on eri ihminen kuin lähtiessään. – Saksanjuutalainen filosofi Walter Benjamin (1892–1940) kohosi kulttimaineeseen kuolemansa jälkeen.

Liisa Paavilainen

Anne Vuori-Kemilä: Maahan viilletty raja (Karisto, 2023)

Faktabaserad roman om hårt arbetande mor och dotter under början av 1900-talet. Reetta som förlorat sitt arbete som stuvare i hamnen måste lämna sitt oäkta barn till pappan. Senare kräver hon tillbaka sin sexåriga dotter Signe sedan hon gift sig med en änkling. Signe lämnar den växande familjen när hon fyller sexton år. Förstående väninnor hjälper både Reetta och Signe att bära skammen och stå ut under svåra förhållanden. Går livets hårda lott i arv till nästa generation?

Liisa Paavilainen

Tosipohjainen romaani äidistä ja tyttärestä sekä raskaasta työstä 1900-luvun alkupuolella. Laivoissa ahtaajana raatanut Reetta jättää aviottoman lapsen tämän isälle jouduttuaan hankkimaan elantonsa myymällä itseään merimiehille. Päästyään lesken kanssa naimisiin hän vaatii takaisin kuusivuotiaan Signen, joka 16-vuotiaana hylkää äidin kasvavan perheen. Naisystävien tuki ja ymmärrys auttaa sekä äitiä että tytärtä selviämään häpeästä ja vaikeista oloista. Periytyykö kovaosaisuus sukupolvelta toiselle?

Liisa Paavilainen

Terhi Rannela: Niin kuin muutkin herrat (Karisto, 2023)

Episoder ur Europas första kvinnliga veterinärs liv tar läsaren med på en tidsresa i veterinärmedicinens historia som börjar med studier i Tyskland 1911. Yrkesvalet som inte anses lämpligt för kvinnor leder till svåra utmaningar, men det vetenskapliga arbetet ger internationell ryktbarhet och botandet av tusentals djur ger henne kraft att fortsätta. Doktor Sjöbergs femtioåriga gärning skildras ur många olika synvinklar, även hunden och grisen får en röst.

Liisa Paavilainen

Romaani eläinlääkäri Agnes Sjöbergin elämästä. Aikamatka eläinlääketieteen historiaan alkaa Euroopan ensimmäisen naiseläinlääkäriin opinnoista Saksassa vuonna 1911. Naisille sopimattomana pidetyn ammatin valinnasta selviäminen on haasteellista, mutta tieteellinen työ tuo kansainvälistä mainetta ja tuhansien eläinten parantaminen antaa tekijälle voimaa. Romaani seuraa tohtori Sjöbergin elämäntapahtumia viisikymmentä vuotta monista eri näkökulmista – jopa koira ja sika saavat oman lukunsa.

Liisa Paavilainen

Vappu Kannas: Kimalaisten kirja (S&S, 2023)

En stämningsfull roman om Emily Dickinson och hennes närmaste krets. Boken handlar om eremitpoeten och vad som hände med hennes litterära arv. Människorna och livet i den lilla staden Amherst på 1800-talet skildras på nära håll. Rekommenderas starkt till alla som är intresserade av den tidens litteratur! *Eeva Östberg*

Tunnelmallinen romaani Emily Dickinsonista ja tämän lähipiiristä. Kirjan keskiössä ovat erakkorunoilija ja hänen kirjallisen perintönsä kohtalo. 1800-luvun Amherstin pikkukaupungin elämää ja ihmisiä kuvataan lähietäisyydeltä. Suosittelen lämpimästi etenkin kaikille aikakauden kirjallisuudesta kiinnostuneille! *Eeva Östberg*

Markku Hattula: Pohjanpojan talvisota (Karisto, 2023)

Erfarenheter av fortsättningskriget för Arvo som kommer från Södra Österbotten. Tydligt bemästrad krigsunderhållning, där det går bra för finländarna.

Eteläpohjalaisen Arvon kokemuksia talvisodasta. Selkeästi jäsenneltyä sotaviihdettä, jossa suomalaisille käy hyvin.

Raili Mikkonen: Haluan näytellä! Tuusulanjärven Ruth Sibelius (Tammi, 2023)

Romanen berättar om Jean och Aino Sibelius näst äldsta dotter Ruth och utspelar sig under tidigt 1900-tal i Ainola och Helsingfors. Många finska konstnärer från konstnärsgemenskapen runt Tusby träsk dyker upp. Den verklighetsbaserade romanen berättar om familjens liv samt om Ruths ungdom, hennes skolor vid Helsingfors Finska samskola och tiden på Nationalteatern. Passar läsare som tycker om historiska romaner och dem som är intresserade av Finlands historia.

Linda Åkerlund

Jean ja Aino Sibeliuksen toiseksi vanhim-masta tyttärestä Ruthista kertovassa romaanissa eletään 1900-luvun alkua Ainolassa ja Helsingissä. Kirjassa tulee vastaan moni suomalainen taiteilija Tuusulanjärven taiteilijayhteisöstä. Todellisuuden perustuva romaani kertoo perheen elämästä sekä Ruthin nuoruudesta, hänen kouluvuosistaan Helsingin Suomalaisessa yhteiskoulussa ja ajastaan Kansallisteaterissa. Sopii historiallisista romaaneista ja Suomen historiasta kiinnostuneille.

Linda Åkerlund

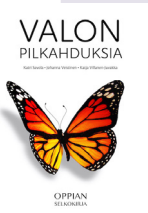

Silja-Elisa Laitonen: Haavat (Tammi, 2023)

Raakel som varit lotta under krigens söker en ny riktning i sitt liv och hamnar i polisens tjänst. Romanen beskriver på ett intressant sätt både psykiska hälsoproblem orsakade av kriget och kvinnornas ställning på efterkrigstidens arbetsmarknad i Finland. Författarens poliskontext och hennes gedigna bakgrundsarbete märks i beskrivningen av det vardagliga arbetet på den tidens polisstationer. Boken är den andra, fristående delen av Suviranta-serien. *Eeva Östberg*

Sotien aikaan lottana toiminut Raakel etsii elämälleen uutta suuntaa ja päätyy töihin poliisilaitokselle. Romaanissa kuvataan kiinnostavasti sekä sodan aiheuttamia mielenterveysongelmia että naisten asemaa sotienjälkeisen Suomen työmarkkinoilla. Kirjailijan oma poliisitausta ja vahva taustatyö näkyy ajan poliisilaitoksen arjen kuvauksessa. Suviranta-sarjan toinen, itsenäinen osa. *Eeva Östberg*

Lättläst litteratur | Selkokielen kirjallisuus

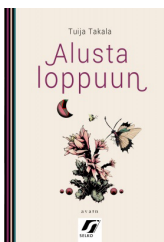
Katri Savola, Johanna Veistinen & Katja Villanen-Juvakka: Valon pilkahduksia (Oppian, 2023)

Valon pilkahduksia är en lättläst novellsamling för vuxna med berättelser som utspelar sig under olika årstider. Berättelserna fokuserar på vardagliga insikter och texterna berör ämnen som välmående och mental hälsa.

Eeva Östberg

Valon pilkahduksia on selkokielen aikuisille suunnattu novellikokoelma, jonka tarinat sijoittuvat eri vuodenaikoihin. Arkielämän oivalluksiin keskittyvien tarinoiden teemana on valo ja teksteissä sivutaan niin hyvinvointiin kuin mielenterveyteenkin liittyviä aiheita.

Eeva Östberg

Tuija Takala: Alusta loppuun (Avain, 2023)

En tilltalande, lättläst diktsamling. Bokens kraft ligger i texternas tydlighet och korta form. Takalas dikter väcker tankar och passar bra för högläsning och diskussion. I slutet av boken finns färdiga frågor om dikterna till stöd för diskussion.

Eeva Östberg

Viehättävä selkokielen runokirja. Kirjan voima on tekstien selkeys ja lyhyt muoto. Takalan runot herättävät ajatuksia ja sopivat hyvin ääneen luettaviksi ja keskusteltaviksi. Kirjan lopussa on runoihin liittyviä valmiita kysymyksiä keskustelun tueksi.

Eeva Östberg

Deckare och spänning | Dekkarit ja jännitysromaanit

Tiina Raevaara: Uinuva solu (Like, 2023)

Uinuva solu tar itu med ett aktuellt ämne – bioterrorism. Liksom Raevaaras övriga deckare lyfter den här på ett intressant sätt fram vetenskapsvärldens dystra hotbilder. Boken är den fjärde delen i deckarserien om den före detta genforskaren Erika Hämeenranta.

Eeva Östberg

Uinuva solu tarttuu ajankohtaiseen aiheeseen – bioterrorismiin. Kuten Raevaaran muutkin dekkarit, uutuus nostaa kiinnostavalla tavalla esille tiedemaailman synkkiä uhkakuvia. Kirja on entisestä geenitutkijasta Erika Hämeenrannasta kertovan dekkarisarjan neljäs osa.

Eeva Östberg

Pauliina Susi: Sähköä ilmassa (Tammi, 2023)

En underhållande och lättsam deckaröyhet. Den före detta flygvärdinnan Tuulia Raja blir privatdetektiv och reder ut brottsfall med sin väldigt otvungna stil. Den andra delen i serien.

Eeva Östberg

Viihdyttävä ja kevyt dekkariuutuus. Yksityisetsivän uraa aloitteleva entinen lentoemäntä Tuulia Raja selvittelee rikostapauksia varsin rempseällä tyyllillä. Sarjan toinen osa.

Eeva Östberg

Christian Rönnebacka: Henna Björk: Jahti (Bazar, 2023)

Berättelsen om den sverigefinska polisen fortsätter! Henna Björk är en polis från Göteborg som Finlands skyddspolis har anställt för att reda ut fall av internationell brottslighet. Det här är den andra delen av den fartfyllda deckarserien. *Eeva Östberg*

Ruotsinsuomalaisen poliisin tarina jatkuu! Henna Björk on göteborgilainen poliisi, jonka Suomen suojelupoliisi palkkaa selvittämään kansainväliseen rikollisuuteen liittyvää tapausta. Vauhdikkaan dekkarisarjan toinen osa. *Eeva Östberg*

Virpi Hämeen-Anttila: Synnin jäljet (Otava, 2023)

Den unga och skarpa Karl Axel Björks numera välorganiserade liv, som biträdande chef för familjeföretaget i ett trivsamt hem och med en stadig fästmö, verkar vara aningen för händelsefattigt, så han fortsätter med sin hobby som amatördetektiv. Den här gången är föremålet för utredningen en ung pastor som skjutits under ovanliga omständigheter. Vi får följa Björk genom 1920-talets Helsingfors bland såväl evangelister som bland spritsmugglare för att lösa det komplicerade brottet. Hämeen-Anttilas tionde deckare i den populära och prisbelönta Björk-serien. *Kati Eräpuu*

Nuoren ja terävän Karl Axel Björkin nykyään hyvin järjestetty elämä perheyriityksen apulaisjohtajana, viihtyisässä kodissa ja jo kihlattunsakin valinneena lienee hiukan liian tapahtumaköyhää, ja niinpä hän jatkaa amatöörisalapoliisiharrastustaan. Tällä kertaa tutkimusten kohteena on epätavallisissa olosuhteissa ammuttu nuori pastori. Monimutkaista rikosta ratkottaessa liikutaan niin 1920-luvun Helsingin evankelisten kuin viinatrokarienkin piireissä ja sekä uusia että vanhoja syntejä paljastuu. Hämeen-Anttilan kymmenes dekkari suositussa ja palkitussa Björk-sarjassa. *Kati Eräpuu*

Satu Rämö: Jakob (WSOY, 2023)

Tredje delen av Satu Rämös isländska Nordic Noir-polisdeckarserie handlar om naturskyddsbrott i två länder. Isafjördsdetektiven Hildur träffar sin försvunna syster Björk men av andra systemen Rosa finns inga spår. Den finska polisaspiranten Jakob framstår i dålig dager under sonens vårdnadstvist. I finska Lappland följs domstolsförhandlingen av en överraskande vändning. När den sportige isländska kriminalaren byter sin surfbräda mot skidor, stiger spänningen så att man inte kan lägga boken ifrån sig. *Liisa Paavilainen*

Islantiin sijoittuvan suomalaisen Nordic Noir-dekkarisarjan kolmannessa osassa tutkinnan kohteena on sarja luonnonsuojelurikoksia. Isafjördurin rikosetsivä Hildur tapaa Islantiin palanneen sisarensa Björkin, mutta Rosa on edelleen kateissa. Suomalaispoliisi Jakobin kiistassa pojan huoltajuudesta hänestä tulee esiin negatiivisia puolia. Oikeusistuntoa Lapissa seuraa yllättävä käänne. Kun urheilullisen Hildurin surffilauta vaihtuu suksiin, jännitys huipentuu, eikä kirjaa malta laskea käsistään. *Liisa Paavilainen*

Leena Lehtolainen: Pimeän risteys (Tammi, 2023)

Lehtolainens senaste Maria Kallio-deckarens huvudtema är en skarpsynt skildring ur ett finskt perspektiv av den stora utmaningen i dagens brottsutredning – och samhälle: allt yngre människors deltagande i kriminell gängverksamhet.

Kati Eräpuu

Lehtolaisen uusimmassa Maria Kallio-dekkarissa kuvataan pääteemana tarkkanäköisesti suomalaisesta perspektiivistä tämän päivän rikostutkinnan – ja yhteiskunnan – suurta haastetta: yhä nuorempien henkilöiden osallistumista rikollisjengien toimintaan.

Kati Eräpuu

Arttu Tuominen: Vapahtaja (WSOY, 2023)

Actiondeckaren Vapahtaja är den femte delen av den populära Delta-serien som begrundar om människor har rätt att begå handlingar som de vet är felaktiga. Tuominen försöker förstå orsakerna bakom kriminella handlingar. Boken skildrar polisarbetet och mänskligt liv på ett trovärdigt sätt.

Outi Oja

Toimintadekkari Vapahtaja on suosittu Delta-sarjan viides osa, jossa pohditaan, onko ihmisellä oikeus tehdä teko, jonka tietää vääräksi. Tuominen yrittää ymmärtää rikollisten tekojen takana olevia syitä. Kirjassa kuvataan poliisityötä ja inhimillistä elämää uskottavasti.

Outi Oja

Kari Häkämies & Rosa Meriläinen: Presidentintekijän kuolema (Teos, 2023)

En välkänd affärsman mördas – visste han för mycket om presidentkandidaterna? Författarna som är välbekanta med politikens vändningar fortsätter med sin deckarserie.

Eija Helenius

Tunnettu liikemies murhataan – tiesikö hän liikaa presidenttiehdokkaista? Poliitiikan kiemurat hyvin tuntevat kirjailijat jatkavat dekkarisarjaansa.

Eija Helenius

Marko Hautala: Musta kieli (Tammi, 2023)

Finska horrormästaren återkommer till den urbana legenden om gumman med hacka och svart tunga som dödar barn i Vasa. Polisen försöker lösa gåtan med många försvinnanden genom att kontakta ett medium. Med sig har utredarna de enda efterlämnade föremålen: en sprucken lins, en videokassettrulle, ett mynt och en enögd ugglan. De försvunna människorna har dragits till skogens hemligheter av olika orsaker, men följden har alltid blivit densamma.

Liisa Paavilainen

Suomalaisen kauhukirjallisuuden isä palaa urbaanilegendaan Vaasa kuokkamummosta. Meedion avulla poliisi yrittää ratkaista monien kadonneiden arvoitusta mukanaan haljennut linssi, videokasetin kela, kolikko ja silmäpuoli pöllö. Muuta ei ole jäänyt jäljelle ihmisistä, jotka ovat kiinnostuneet metsän salaisuuksista eriyistä, mutta seuraukset ovat olleet kaikille samat.

Liisa Paavilainen

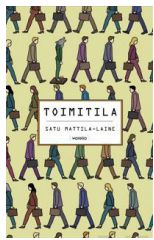

Helena Immonen: Operaatio Napakettu (Docendo 2023)

Operaatio Napakettu är den tredje, fristående delen i en thrillerserie. Man bör dock ha läst de tidigare delarna Punainen kettu (2020) och Aavikkokettu (2022) för att hänga med i vändningarna. Napakettu är spänningslitteratur med verklighetskänsla som utspelar sig i samtiden. *Eija-Liisa Knuutinen*

Operaatio Napakettu on trillerisarjan kolmas, itsenäinen osa. Aiemmat osat Punainen kettu (2020) ja Aavikkokettu (2022) kannattaa kuitenkin lukea, jos haluaa pysyä mukana tapahtumissa. Napakettu on hyvin todentuntuista, tähän aikaan sijoittuvaa jännitystä. *Eija-Liisa Knuutinen*

Poesi | Runot

Satu Mattila Laine: Toimitila (Warelia, 2023)

En ensamvarg bestämmer sig för att sluta skämmas över sina håriga ben och en kontorsråtta prasslar med färdigmatsförpackningar och en trasig årsrapport. Toimitila är ett diktverk om en enskild kontorsarbetares arbetsdag, men boken berättar samtidigt på ett tydligt och insiktsfullt sätt om verkligheten för mängder av tjänstepersoner. Den som tjänar sitt levebröd på kontor kan känna igen sig i skildringen.

Yksinäinen susi päättää olla häpeämättä karvaisia jalkojaan ja konttorirotta rapistelee mikroaterian muovia ja repaleista vuosikertomusta. Toimitila on runoelma yhden konttorin yhden työntekijän yhdestä päivästä, mutta samalla se kertoo valkokaulustyöntekijöiden massojen maailmasta kirrkaasti ja oivaltavasti. Toimistossa leipänsä tienaaava saattaa löytää sivuilta itsensä näköisen kuvan.

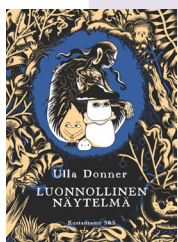

Riina Katajavuori: Vasemman käden runot (Tammi, 2023)

Poeten faller och bryter sin handled. Under tiden med gips bryts rutinerna och poeten tvingas distansiera sig från skrivandet. Den plötsliga dötiden börjar så småningom föra in tankarna på nya banor. Obemärkt uppstår spontana, lågmälda dikter, absurda vardagsiakttagelser och en medvetandeström som betraktar världen ur överraskande perspektiv.

Runoilija kaatuu ja murtaa ranteensa. Kipsiaika rikkoo rutiinit ja pakottaa ottamaan etäisyyttä kirjoittamiseen. Yhtäkkinen loppoaika alkaa vaivihkaa viedä ajatuksia uusille urille. Kuin huomaamatta syntyy pakottomia, hiljaisia runoja, absurdeja arkihavain-toja ja yllättävistä kulumista maailmaa katsovaa tajunnanvirtaa.

Serier | Sarjakuvat

Ulla Donner: Den naturliga komedin (Ordfront förlag, 2023) | Luonnollinen näytelmä (S&S, 2023)

Genom en vackert och egensinnigt illustrerad serieberättelse med ett höstlov och en svamp som huvudpersoner funderar Ulla Donner över samtiden och människans förhållande till naturen.

Emil Johansson.

Ulla Donner pohtii nykyaikaa ja ihmisen suhdetta luontoon kauniisti ja omapäisesti kuvitetussa sarjakuvakertomuksessa, jonka päähenkilöt ovat syksyn lehti ja sieni.

Emil Johansson.

Matti Hagelberg: Suomaan kansan muinaisusko (WSOY, 2023)

Den här alternativa ursprungsmytologin är lika mycket ett konceptuellt konstverk som en satirisk tecknad serie om det nationella mytskapande som idén om nationalstaten många gånger har stöttat sig mot.

Emil Johansson

Tämä vaihtoehtoinen alkuperäismitologia on yhtä paljon käsitetaiteellinen teos kuin satiirisesti piirretty sarjakuva kansallismyytin luomisesta, johon idea kansallisvaltiosta on usein tukeutunut.

Emil Johansson

Bokrådets favoriter: skönlitteratur | Kirjaraadin suosikit: kaunokirjallisuus

HUONO TYTTÖ

SARA AL HUSAINI

Sara Al Husaini: Huono tyttö (Otava, 2023)

Berörande och ärlig berättelse om att leva i två kulturer. Om värderingar och attityder inom släkt och islam, strukturellt förtryck av kvinnor och om tvångsäktenskap. Boken skildrar hur förödande konsekvenserna blir om man lämnar tron, men där finns även frihet, känslan att lyckas, stark vänskap och samhörighet. Författaren grottar sig inte i hemskheter men samhällskritiken når fram. Språket är rikt och enkelt. En blivande klassiker? *Mari Forsberg*

Liikuttava ja rehellinen kertomus elämästä kahdessa kulttuurissa kertoo suvun ja islamin uskonnon arvoista ja asenteista, rakenteellisesta naisten alistamisesta ja pakkoavioliitosta. Uskon hylkääminen saa kirjassa raadolliset seuraukset, mutta mukana on myös kertomus vapaudesta, onnistumisesta, lujasta ystävydestä ja yhteenkuuluvuudesta. Kauheuksilla ei mässäillä, silti yhteiskuntakritiikki menee perille. Kieli on rikasta ja yksinkertaista. Klassikkoainesta. *Mari Forsberg*

Maritta Lintunen: Sata auringonkiertoa (WSOY, 2023)

Familjen Sotikoff flyttar på 70-talet från övre Karelen till Göteborg. Äldsta barnet Seppo har svårt för att anpassa sig till den nya omgivningen, och flyttar efter ett år tillbaka till Loukkuvaara. Dottern Leena känner sig genast hemma i Sverige. Den tredje berättaren i boken är Leenas dotter Monika, som jobbar som frilansjournalist och som skriver på en artikel om sverigefinnarna.

Lintunen lyckas införa något nytt i ett välbekant och slitet tema. Hon lyfter fram båda sidorna av myntet: de som gav sig av och de som stannade kvar. Välbekant för många sverigefinnar är slitet på fabriken, språkproblemen, minder-värdeskänslan, saknaden, viljan och behovet att visa vad man går för, rotlösheten. En viktig roll har också språket. I det så kallade utvecklingsområdet, som töms på människor, pratar man dialekt, vilket är som en andra hud för Seppo som vägrar ge upp sin dialekt. Landsbygdsförfattaren Matti Pulkkinen, som Seppo blir vän med, har fått en cameoroll i boken. I boken resonerar också kring dagens immigranter. Hur skiljer de sig från 50–70-talens flyttvägens invandrare? Alla har de lämnat sitt hemland i förhoppning om ett bättre liv. Lintunens språk är som alltid vackert och precist. Den här boken borde finnas på alla bibliotek i Sverige, gärna också på svenska. *Marjut Hökfelt*

Boken fick Savoniapriset 2023.

Sotikoffien perhe muuttaa 70-luvulla Ylä-Karjalasta Göteborgiin. Perheen vanhin lapsi Seppo ei osaa sopeutua uuteen ympäristöön, vaan muuttaa vuoden päästä takaisin Loukkuvaaraan. Tytär Leena on heti kuin kotonaan Ruotsissa. Kolmantena kertojana kirjassa on Leenan tytär Monika, joka työskentelee freelancetoimittajana ja kirjoittaa artikkeleita ruotsinsuomalaisista.

Lintunen onnistuu tuomaan tuttuun ja kuluneeseen aiheeseen jotain uutta. Hän tuo esille kolikon molemmat puolet, sekä lähtijät että jäävät. Monelle ruotsin-suomalaiselle tuttua ovat tehtaalla raataminen, kieli-vaikeudet, alemmuudentunne, kaipuu, halu ja tarve näyttää mihin pystyy, juurettomuus. Tärkeässä osassa on myös kieli. Niin sanotulla kehitysalueella, joka tyhjenee, puhutaan murretta, joka on Sepolle kuin toinen iho, eikä hän suostu luopumaan siitä. Cameorooliin on päässyt maaseutukirjailija Matti Pulkkinen, jonka kanssa Seppo ystäväystyy. Kirjassa pohditaan myös nykyajan maahan-muuttajia. Miten he eroavat 50–70-lukujen muutto-aallon siirtolaisista? Kaikki he ovat jättäneet kotimaansa paremman elämän toivossa. Lintunens kieli on kuten aina kaunista ja täsmällistä. Tämän kirjan pitäisi löytyä kaikista Ruotsin kirjastoista, mielellään myös ruotsin kielellä. *Marjut Hökfelt*

Teos voitti vuoden 2023 Savonia-palkinnon.

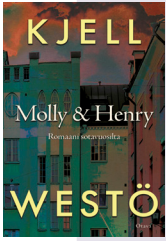
Maria Peura: Esiainen (Otava, 2023)

En våldsspiral som en moder inte kan bryta. Mammans förkrossande skuld känslor och osäkerhet kring om barnet kommer att överleva till vuxen ålder. Becksvart text. När man läser vill man hoppa över det som sägs mellan raderna. Det lever dock ett hopp i acceptansen av det förflutna och nuet. *Pilvi Mattila Sundberg*

Pilvi Mattila Sundberg

Väkivallan kierre, jota äiti ei osaa katkaista. Äidin musertava syyllisyys ja epävarmuus siitä, selviääkö lapsi aikuisuuteen saakka. Pikimustaa tekstiä, jota lukiessa rivien välit haluaisi hypätä yli. Menneisyyden ja nykyisyyden hyväksymisessä elää kuitenkin toivo. *Pilvi Mattila Sundberg*

Pilvi Mattila Sundberg

Kjell Westö: Skymning 41. Roman från en krigstid (Albert Bonniers Förlag, 2023) | Molly & Henry. Romaani sotavuosilta (Otava, 2023)

Krigsvintern 1940 är skådespelaren Molly Timm på turné i Sverige och tänker med misströstan på sin karriär och sina relationer. På våren lider journalisten Henry Gunnars av krigstrauman och har fått skrivförbud på grund av bristande fosterländskhet. Henry och Molly försöker hela sin såriga relation. På sommaren tappar Molly tålmodet med Henrys klagomål och supande kamratgäng. Följande vinter har Henry flyttat ut och följer Molly på avstånd. Under våren tonar orosmolnen upp sig och medan de älskande åter börjar ty sig till varandra, bryter sommar-kriget ut och Henry kommenderas att skriva segerrapporter från fronten. Levande tidsbild om människor i Helsingfors: erotik, hetsiga diskussioner, inre monologer, naturupplevelser, släktband och vänskap.

Liisa Paavilainen

Kjell Westön kunnianhimoisen romaanin taustalla ovat hänen sukunsa traagiset kokemukset, jotka johtivat kirjailijan molempien isoisien kuolemaan sotavuosina. Westö on koonnut pitkään voimiaan kirjaa varten ja tehnyt tutkimuksia ajankuvan aitouden varmistamiseksi. Suomen kohtalonvuosia talvisodasta jatkosodan alkuun käsittelevä romaani on tarina näyttelijä Molly Timmin ja journalisti Henry Gunnarsin rakkaudesta, mutta viime kädessä se on syväluotaus sodan vaikutuksesta ihmissuhteisiin ja sananvapauden ehtoihin.

Outi Oja

Maija Louhio: Poika joka ei halunnut palata Suomeen (Suuri kurpitsa, 2023)

Under andra världskriget reste tiotusentals finska barn utan sina föräldrar till andra nordiska länder. Den här stora humanitära insatsen innebar ofta en tryggare miljö, bättre omsorg och en högre levnadsstandard för barnen, men också stora sociala och emotionella konsekvenser som få samtida kunde förutse.

En mamma blir tvungen att fly till ett bombskydd med sina två barn då Helsingfors bombas under de första månaderna av fortsättningskriget. Pappa strider vid fronten. En läkare hittar en skugga i det yngsta barnets lunga och råder föräldrarna att skicka pojken till Sverige. En familj i Stockholm tar emot den lilla flyktingen som sin egen och tar väl hand om honom. Pojken lär sig språket och börjar se den nya mamman och pappan som sina föräldrar. Då han är sju år måste han flytta tillbaka till Finland, till den främmande familjen som talar språket han glömt.

Toisen maailmansodan aikana kymmenetuhannet suomalaislapset matkustivat ilman vanhempiaan toisiin Pohjoismaihin. Tämä humanitäärinen suuroperaatio merkitsi lapsille usein turvallisempaa ympäristöä, parempaa hoivaa ja korkeampaa elintasoja, mutta myös suuria sosiaalisia ja emotionaalisia seurauksia, jotka harva aikalainen osasi aavistaa.

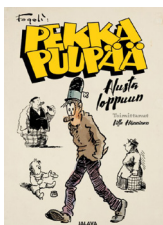
Kun Helsinkiä jatkosodan ensimmäisinä kuukausina pommitetaan joutuvat äiti ja hänen kaksi lastaan pakenemaan pommi-suojaan. Isä taistelee rintamalla. Lääkäri löytää puolitoistavuotiaan kuopuksen keuhkoista varjostuman ja neuvoo vanhempia lähettämään pojan Ruotsiin. Tukholmalainen perhe ottaa pienen pakolaisen omakseen ja huolehtii tästä hyvin. Poika oppii kielen ja alkaa pitää mammaa ja pappaa vanhempinaan. Seitsenvuotiaana hänen täytyy muuttaa takaisin Suomeen, unohtunutta kieltä puhuvaan vieraaseen perheeseen.

Maija Louhio (s. 1954) har jobbat som teaterscenograf och kostymdesigner. Det här är hennes första tecknade serie. Berättelsen baserar sig på hennes kollegas barndomsminnen och beskriver den finska pojakens liv med ett barns röst. Vi följer hans mer än fem år hos den svenska familjen och återvändandet till Finland. Detta är både en intim berättelse om en finsk pojkes liv och en universell berättelse om ett invandrarbarn som söker sin identitet i en värld som avgränsas av språk och nationer. Louhio lyckas berätta en gripande berättelse på ett berörande sätt, men utan att vara sentimental. Förutom huvudtemat beskrivs den lilla pojakens uppväxt och utveckling som individ fint. Bilderna och de korta koncisa texterna förenas sömlöst och skapar realistiska stämningar och djup förståelse för barnets tankar och känslor. Boken är givande och ett viktigt tillägg till dagens diskussion om krigsbarn.

Kati Eräpää

Maija Louhio (s.1954) on tehnyt työuransa teatterissa lavastajana ja pukusuunnittelijana. Poika joka ei halunnut palata Suomeen on hänen ensimmäinen sarjakuvakirjansa. Lapsen äänellä kerrottu Louhion työtoverin lapsuusmuistoihin perustuva tarina kuvaa yli viisi vuotta ruotsalaisperheessä asuneen suomalaispojan elämää sekä hänen paluutaan Suomeen. Se on samaan aikaan sekä intiimi kertomus suomalaisesta pojasta että universaali tarina siirtolaislapsen identiteetin etsinnästä maailmassa, jota määrittävät kielten ja kansakuntien väliset rajat. Louhio onnistuu kertomaan liikuttavan tarinan koskettavasti mutta sentimentaalisuutta välttäen. Pää-teeman lisäksi pikkupojan kasvaminen ja kehittyminen yksilönä kuvataan vähäeleisen hienosti. Kuvat ja lyhyet, tiiviit teksti liittyvät saumattomasti toisiinsa luoden todentuntuisia tunnelmia ja syvää ymmärrystä lapsen ajatuksille ja tunteille. Tämä kirja on antoisa ja tärkeä lisä nykypäivän sotalapsikeskusteluun.

Kati Eräpää

Fogeli. Pekka Puupää alusta loppuun, toim. Ville Hänninen (Jalava, 2023)

Den facklitterära författaren Ville Hänninen har på ett utmärkt sätt samlat den en gång i tiden superpopulära tecknade serien Pekka Puupää från 1920-talet ända till början av 1950-talet. Hänninen har valt ut de mest intressanta Puupää-serierna till boken. Dessutom innehåller boken en kort biografi om seriens skapare Ola "Fogeli" Fogelberg (1894 - 1952). Serierna innehåller oförarglig humor, trots att många av dem inte är helt politiskt korrekta idag. Pekka Puupää blev sedermera en ikonisk populärkulturell figur genom Pekka ja Pätkä-filmerna.

Eija-Liisa Knuutinen

Tietokirjailija Ville Hänninen on koonnut hienosti yksiin kansiin aikoinaan suosittuun sarjakuvan Pekka Puupään tarinan 1920-luvulta aina 1950-luvun alkuun asti. Hänninen on valinnut kirjaan mielenkiintoisimmat Puupää-tarinat. Lisäksi mukana on myös sarjan piirtäjän Ola "Fogeli" Fogelbergin (1894 - 1952) lyhyt elämäkerta. Sarjakuvat sisältävät harmitonta huumoria, vaikka monet niistä eivät tänä päivänä olekaan välttämättä poliittisesti korrekkeja. Pekka Puupäästä tuli sittemmin ikoninen populaarikulttuurin hahmo Pekka ja Pätkä-elokuvien myötä.

Eija-Liisa Knuutinen

Selja Ahava-Emma Puikkonen: Rakennautintoja. Esseitä kirjoittamisen ja lukemisen ilosta (Kosmos, 2023)

Högkultur utförd i punkstil. En stimulerande specialbok för skrivande personer. Innehåller författarnas egna erfarenheter av att studera litteratur. Textstorleken är för liten vilket gör boken tung att läsa. Illustrationerna känns godtyckliga. Det bästa är ordlistan i slutet av boken!

Henry Saarinen

Korkeakulttuuria toteutettuna punk-tyyliin. Virikkeitä antava erikoiskirja kirjoittajille. Sisältää kirjoittajien omia kokemuksia kirjallisuuden opiskelusta. Toteutus raskaslukuinen: tekstikoko liian pieni. Kuvitus mitä sattuu. Parasta on sanasto kirjan lopussa!

Henry Saarinen

Suvi Ahola: Mitä Helvi Hämäläinen todella sanoi (WSOY, 2023)

Helvi Hämäläinens (1907–1998) första bok blev färdig redan på 1920-talet och den sista samma år som författaren avled. Genom årtiondena blev Helvi Hämäläinen hyllad, bortglömd och sedan återfunnen och belönad med inflytelserika litteraturpriser. På ett sätt som är tillgängligt för dagens läsare analyserar Suvi Ahola Helvi Hämäläinens stora skönlitterära produktion och kvarlåtenskap inklusive dagböcker.

Ari Setälä

Helvi Hämäläinens (1907–1998) ensimmäinen kirja valmistui jo 1920-luvulla, ja viimeisin kirjailijan kuolinvuonna. Vuosikymmenien saatossa Helvi Hämäläistä ylistettiin, välillä unohdettiin, mutta löydettiin uudestaan ja palkittiin merkittäväillä kirjallisuuspalkinnoilla. Suvi Ahola jäsentää Helvi Hämäläinens valtavän kaunokirjallisen tuotannon ja jäämistön päiväkirjoja myöten nykylukijalle avautuvaan muotoon.

Ari Setälä

Tema | Teema

Tryggheten i Norden | Pohjolan turvallisuus

Lauri Nurmi: Suomen salattu tie Natoon (Into, 2023)

Verket skildrar på ett medryckande sätt perioden då finländarnas inställning till ett Nato-medlemskap förändrades. Lauri Nurmi, som följt de färgstarka vändningarna från första parkett, belyser hur flera år av arbete bakom kulisserna ledde till att ansökan om Nato-medlemskap blev en tydlig och snabb process. Boken låter såväl Nato-ländernas militärbefälhavare, Finlands senaste försvars- och utrikesministrar som försvarsutskottet komma till tals.

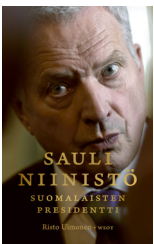
Teos kuvaa mukaansatempaavasti ajanjaksoa, jolloin suomalaisten asenne Nato-jäsenyyttä kohtaan muuttui. Värikkäitä vaiheita aitiopaikoilta seurannut Lauri Nurmi valottaa, miten kulisseissa tehtiin vuosikaudet työtä sen eteen, että jäsenyyshakemus olisi selkeä ja nopeasti etenevä prosessi. Kirja antaa äänen niin Nato-maiden sotilasjohtajille, Suomen viime vuosien puolustus- ja ulkoministereille kuin puolustusvaliokunnallekin.

Kaja Kunnas & Marjo Näkki: Itämeren turvatarkastus. Kun sodan uhka palasi (Gummerus, 2023)

Efter att Ryssland anfallit Ukraina i februari 2022 granskade journalisterna Kaja Kunnas och Marjo Näkki säkerheten i länderna kring Östersjön. Och det är en välgjord granskning, särskilt när det kommer till Estland, Lettland och Litauen. *Ari Setälä*

Venäjän hyökättyä Ukrainaan helmikuussa 2022 toimittajat Kaja Kunnas ja Marjo Näkki tekevät turvatarkastukset Itämeren ranta-maihin. Ja tekevätkin tarkastuskierroksensa hyvin, etenkin Viron, Latvian ja Liettuan osalta. *Ari Setälä*

Risto Uimonen: Sauli Niinistö, Suomalaisten presidentti (WSOY, 2023)

Sauli Niinistö kommer naturligtvis gå till historien som presidenten som förde in Finland i Nato. Den här boken innehåller en noggrann genomgång av Niinistös och Finlands väg till Nato, liksom Niinistös relationer och kontakter med Putin i Ryssland, Bush i USA och med grannlandet Sverige. Boken är en ovanligt tydlig och välupplagd redogörelse för Niinistös andra presidentperiod. *Ari Setälä*

Sauli Niinistö jää luonnollisesti muistiin presidenttinä, joka vei Suomen Natoon. Tässä teoksessa Niinistön ja Suomen Nato-askleet kerrotaankin tarkasti, kuten myös Niinistön suhteet ja yhteydenpito Venäjän Putiniin, Yhdysvaltojen Bushiin ja naapurimaahan Ruotsiin. Ylipäätään kirja on harvinaisen selkeä ja hyvin jäsennelty selonteko Niinistön toisesta presidenttikaudesta. *Ari Setälä*

Antti Kaikkonen, Jari Korkki: Kohti liittokuntaa (Otava, 2023)

Rysslands anfall mot Ukraina 2022 försatte Finlands säkerhetspolitik i en ny situation. Försvarsminister Antti Kaikkonens dagboksanteckningar skildrar stämningen hos statsledningen i stunder då framtiden såg osäker ut. Finland satte kurs mot Nato. Kaikkonen, som redan prövats i politikens uppför- och nedförsbackar, utsattes för nya prövningar. I tuffa situationer hörde lakoniska konstateranden och en spjuveraktig humor till Kaikkonens starka sidor. Lyckliga stunder i privatlivet balanserade den krävande vardagen på jobbet.

Venäjän hyökkäys Ukrainaan 2022 käänsi Suomen turvallisuuspolitiikan uuteen asen-toon. Puolustusministeri Antti Kaikkosen päiväkirjamerkinnet kuvaavat valtiojohdon tunnelmia hetkillä, jolloin tulevasta ei ollut varmuutta. Suomi otti suunnan kohti Natoa. Poliitiikan ylä- ja alamäissä kouliintunut Kaikkonen joutui testiin. Tiukoissa tilanteissa Kaikkosen vahvuuksiksi osoittautuivat myös lakoniset toteamukset ja velmu huumori. Yksityiselämän onnen hetket tasapainottivat kovaa työarkea.

Tankar om kristendom | Ajatuksia kristinuskosta

Mari Leppänen: Kuulun tähän maisemaan (Kirjapaja, 2023)

Teologie och filosofie magister Mari Leppänen är biskop i Åbo ärkestift. Hon är en populär talare och är verksam som kolumnist i flera medier. Till bokens teman hör skapelsens skönhet och naturens välbefinnande, människans liv med sina skavanker och andhämtningspauser, att lyssna på tystnaden och att se livet som en lång pilgrimsfärd. Leppänen vägleder läsaren till funderingar över sin egna plats och sina egna drömmar, men också över gemensamma drömmar och ett gemensamt liv.

Verket fick pris som årets kristna bok 2023.

Teologian ja filosofian maisteri Mari Leppänen on Turun arkkihiippakunnan piispa. Hän on suosittu puhuja ja toimii kolumnistina useassa mediassa. Tekstien teemoja ovat luomakunnan kauneus ja luonnon hyvinvointi, ihmisen elämä rosoineen ja hengähdystaukoineen, hiljaisuuden kuuntelu ja elämän näkeminen pitkänä pyhiinvaelluksena. Leppänen johdattaa lukijan pohtimaan omaa paikkaansa, omia unelmiaan, mutta myös yhteisiä unelmia ja yhteistä elämää.

Teos palkittiin Vuoden kristillisenä kirjana 2023.

Merete Mazzarella: Jotain muutakin kuin tämä. Pohdintoja uskosta (Tammi, 2023)

Vad innebär religion och vad innebär det att tro? Kan man lära sig att tro, och finns Gud och Jesus? Och livet då, vad är meningen med det och i synnerhet, vad är meningen med döden som med åldern blir allt girigare i att ta nära och kära ifrån oss? Allt detta filosoferar Merete Mazzarella kring och hon lyckas också göra plats för en förhållandevis stor del funderingar från andra tänkare i den lilla boken. *Ari Setälä*

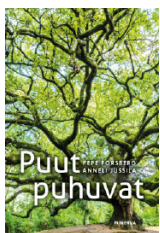
Mitä usko ja uskominen tarkoittaa, voiko uskomista oppia ja onko Jumalaa ja Jeesusta olemassa? Entäs elämä, sen tarkoitus ja varsinkin kuoleman, joka vanhemmalla iällä korjaa pois läheisiä ja ystäväpiiriä alati ahnaammin? Kaikkea tätä Merete Mazzarella pohtii ja saa pieneen kirjaansa mahtumaan verraten paljon muidenkin ajattelijoiden mietteitä. *Ari Setälä*

Iiris Kalliola & Kai Hypén: Haapa – ekosysteemin avainlaji (Vastapaino, 2023)

Asp är en av ett trettiotal naturligt förekommande trädarter i Finland. Den är ett viktigt träd för biodiversiteten i sina omgivningar och en av stöttepelarna för skogsekosystemets välbefinnande. Biologen och fackboksförfattaren Kalliolas berättelse om asprädens liv och biosamhället kring dem bildar i kombination med Hypén's magnifika fotografier ett generöst och vackert informationspaket för natur- och ekologiintresserade.

Metsähaapa on yksi Suomen noin kolmestakymmenestä luonnossa esiintyvistä puulajista. Se on tärkeä puu elinympäristönsä elonkirjolle ja yksi metsäekosysteemin hyvinvoinnin tukipilareista. Biologi ja tietokirjailija Kalliolan kertomus haapapuun elämästä ja eliöyhteisöstä sen ympärillä ja Hypénin upeat valokuvat muodostavat anteliaan, kauniin tietopaketin luonnosta ja ekologiasta kiinnostuneille.

Pepe Forsberg, Anneli Jussila: Puut puhuvat (Minerva, 2023)

Fackboksförfattarna vandrar i urskogar på olika håll i Finland. De tar med läsaren djupt in i skogarna och berättar vad skogens skuggor, färger, ljud och dofter har betytt för människor genom århundradena. "I skogen funkalar naturens hälsofrämjande effekter som bäst", sammanfattar Forsberg. De berättar också om hur skog och träd har skildrats i konsten, litteraturen, mytologin och folklöre. *Kati Eräpuu*

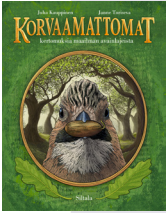
Tietokirjailijat kulkevat erilaisissa ikimetsissä ympäri Suomea. He kutsuvat mukaansa syvälle metsään ja kertovat, mitä metsän siimes, värit, äänet ja tuoksut ovat merkinneet ihmisille kautta vuosisatojen. "Metsässä luonnon terveysvaikutukset ovat parhaimmillaan", Forsberg kiteyttää. Selvitetään myös, miten metsää ja puita on kuvattu taiteessa, kirjallisuudessa, myyteissä ja kansanperinteessä. *Kati Eräpuu*

Jessica Haapkylä: Merten jättiläinen (Into, 2023)

En berättande fackbok som tar med läsaren på valsafari i Nordnorge och Kaliforniahalvön i Mexiko i sökandet efter de gåtfulla jättarna. Boken filosoferar över den ibland komplicerade relationen mellan människor och valar. Till följd av århundraden av jakt blev många valbestånd nästan utrotade. Nu är valarna avgudade stjärnor på valsafarin och vi vill göra allt för att förstå deras liv. Havsjättarnas gåtor är fortfarande okända och vi vet fortfarande mindre om deras livsmiljö, djuphaven, än vi vet om yttre rymden.

Tarinallinen tietokirja vie valassafareille sekä Pohjois-Norjaan että Kalifornian niemimaalle Meksikoon matkalle etsimään arvoituksellista jättiläistä. Kirjassa pohditaan ihmisen ja valaan välistä monimutkaista suhdetta. Vuosisatoja jatkuneen pyynnin seurauksena monet valaskannat teurastettiin lähes sukupuuttoon. Nyt valaat ovat valassafareiden palvottuja tähtiä, ja haluamme tehdä kaikkemme ymmärtääksemme niiden elämää. Merten jättiläisten arvoituksia tunnetaan huonosti, sillä tiedämme niiden elinympäristöstä, syvästä merestä, edelleen vähemmän kuin ulkoavaruudesta.

Juha Kauppinen, Janne Toriseva: Korvaamattomat. Kertomuksia maailman avainlajeista (Siltala, 2023)

Det här är troligen den första populärvetenskapliga boken någonsin som samlar och presenterar jordens nyckelarter. En fantastisk fackbok! De korta bildtexterna och fina illustrationerna lockar hela familjen till läsning och får läsaren att intressera sig för naturen. *Eija-Liisa Knuutinen*

Kysymyksessä on tiettävästi maailman ensimmäinen maapallon avainlajeja kootusti esittelevä populaari tietokirja. Upeasti toteutettu tietokirja! Lyhyet kuvatekstit ja hieno kuvitus houkuttelevat koko perheen lukemaan ja saavat innostumaan luonnosta. *Eija-Liisa Knuutinen*

Tema | Teema

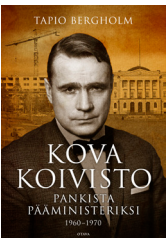
Näringslivets stora aktörer | Talouselämän suuria vaikuttajia

Jukka Ahonen & Jarkko Vesikansa: Pakko uskaltaa. Sirkka Hämäläisen ura ja elämä (Otava, 2023)

Sirkka Hämäläinen har varit en banbrytare inom den tidigare så toxiskt maskulina finansbranschen. Boken innehåller mycket information om maktdelningen bakom kulisserna och ekonomisk-politiska beslut som var långtgående och till och med smärtsamma. Detaljerat berättande. *Eija Helenius*

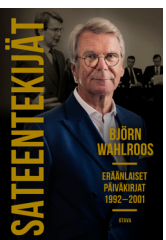
Sirkka Hämäläinen on toiminut tienraivaajana ennen niin toksisen maskuliinisella talousalalla. Kirja tarjoaa paljon tietoa vallan jaosta kabineteissa ja talouspolitiikan päätöksistä, jotka olivat kauaskantoisia ja kipeitäkin. Tarkkaa kerrontaa. *Eija Helenius*

Tapio Bergholm: Kova Koivisto. Pankista pääministeriksi 1960–1970 (Otava, 2023)

Bergholm hade lika gärna kunna kalla den andra delen av sin biografi över Mauno Koivisto Den envise, Den beslutsamme eller Modige Koivisto. I biografen beskrivs och dokumenteras med oerhörd noggrannhet Koivistos väg från chefspositionen på Arbeitarsparbanken i Helsingfors till att bli statsminister. Fotnoterna, källorna och personregistret tar upp hundra sidor. *Ari Setälä*

Bergholm olisi voinut laittaa Mauno Koivistosta tekemänsä elämäkerran kakkososan nimeksi yhtä hyvin myös Itsepänen, Päätäväinen tai Rohkea Koivisto. Elämäkerrassa seurataan ja dokumentoidaan Koiviston tietä Helsingin Työväen Säästöpankin johtajasta pääministeriksi äärimmäisen tarkasti. Viite-, lähde- ja henkilöhakemistoa kirjassa on sata sivua. *Ari Setälä*

Björn Wahlroos: Sateentekijät. Eräänlaiset päiväkirjat 1992–2001 (Otava, 2023)

I den andra delen av sina memoarer berättar Wahlroos om åren kring millennieskiftet då ekonomin globaliserades och finländska och svenska företag började fusioneras med varandra. Som grundare av investeringsbanken Mandatum var Wahlroos involverad i många arrangemang. Boken har skildringar av företagsvärldens krumbukter så att det räcker och blir över. *Ari Setälä*

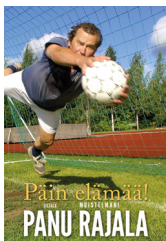
Muistelmiensa toisessa osassa Wahlroos kertoo vuosituuhannen vaihteen vuosista, jolloin talouselämä kansainvälistyi ja suomalaiset ja ruotsalaiset yritykset alkoivat fuusioitua toisiinsa. Investointipankki Mandatum perustajana Wahlroos oli mukana lukuisissa järjestelyissä. Yrity maailman kiemuroiden kuvaamista riittää kirjassa väsymiseen asti. *Ari Setälä*

Jenni Haukio: Sinun tähtesi täällä. Vuodet tasavallan presidentin puolisona (WSOY, 2023)

Haukio skriver väldigt detaljerat om sina år som maka till republikens president. Hon berättar inte bara om de statsbesök hon har gjort, utan också om sitt privatliv under perioden. Boken är välskriven och en fin läsupplevelse för alla som är intresserade av Finlands samtidshistoria. Bildbilagan är omfattande. *Eija-Liisa Knuutinen*

Haukio kirjoittaa vuosistaan tasavallan presidentin puolisona hyvin yksityiskohtaisesti. Hän kertoo paitsi tekemistään valtiovierailuista myös yksityiselämästään tänä aikana. Kirja on hyvin kirjoitettu, hieno lukuelämys Suomen lähihistoriasta kiinnostuneelle. Laaja kuvaliite. *Eija-Liisa Knuutinen*

Panu Rajala: Päin elämää! Muistelmani (Siltala, 2023)

Författaren och litteraturvetaren Panu Rajalas (d. 1945) 700-sidiga memoarer är en riktig tegelsten. På ett uppsluppet sätt belyser författaren inte bara sin egna livshistoria, karriär och förälskelser, utan lyfter också fram mästare inom den finländska litteraturen såsom F. E. Sillanpää, Väinö Linna, Ilmari Kianto och Mika Waltari. Allt smakar av liv och läsaren kan känna fartvinden. *Ari Setälä*

Kirjailija ja kirjallisuustieteilijä Panu Rajalan (s. 1945) 700-sivuiset muistelmat on järkälemäinen. Railakkaalla otteella muistelijä valottaa, ei vain omia elämänpolkujaan, tekemisiään ja naisihastuksiaan, vaan tuo esille koko joukon Suomen kirjallisuuden mestarikaartia F. E. Sillanpäästä, Väinö Linnaan, Ilmari Kiantoa ja Mika Waltaria myöten. Kaikki kuvataan elämän makuisesti ja vauhdikkaasti. *Ari Setälä*

Antti Heikkinen: Eila Roine (Otava, 2023)

Eila Roine (f. 1931) har haft en lång karriär som skådespelare på Tammerfors arbetarteater och är också känd från tv och film. Heikkinens bok diskuterar detaljerat och kronologiskt teatersläkten Roines historia, historien om Tampereen Työväen Teatteri och andra finska teaterinstitutioner, samt Suomi-Filmis och finsk tv:s historia under nästan hundra år. Den detaljrika texten kryddas av många frispråkiga uttalanden från bokens huvudperson. *Kati Eräpuu*

Eila Roine (s. 1931) on työskennellyt koko pitkän näyttelijänuransa ajan Tampereen Työväen Teatterissa, ja suuri yleisö tuntee hänet myös televisiosta ja elokuvista. Heikkinen kirjassa käydään yksityiskohtaisesti ja kronologisessa järjestyksessä läpi sekä Roineen teatterisuvun vaiheita että Tampereen Työväen Teatterin ja muidenkin suomalaisten teatteri-instituutioiden, Suomi-Filmin ja television historiaa lähes sadan vuoden ajalta. Seikkaperäistä tekstiä ryydittävät monet suorasukaiset sitaattit kirjan päähenkilöltä. *Kati Eräpuu*

Tuula Karjalainen: Taiteesta suoraan (Siltala, 2023)

Denna fascinerande självbiografi av en inflytelserik finländsk kulturpersonlighet är ett värdefullt dokument om en tid av stora förändringar i konstvärlden från 1990-talet till idag. Tuula Karjalainen (f. 1942) har varit chef för Helsingfors konstmuseum och samtidskonstmuseet Kiasma, undervisat i konsthistoria vid Helsingfors universitet, skapat tv- och radioprogram samt skrivit artiklar och böcker om konst. Hon har arbetat med många fantastiska utställningar och beskriver arbetet med att ta dem till Finland som ett äventyr som utspelar sig i bl.a. Mexiko, New York och Moskva. Som kvinna och konstmuseichef har hon irriterat många och ända in på 2000-talet tar sig fördomarna märkliga, men också komiska uttryck. Den som är intresserad av konst och konstvärlden kommer att trivas i den här bokens sällskap. *Kati Eräpuu*

Merkittävän suomalaisen kulttuurivai-kuttajan kiehtova muistelmateos on arvokas dokumentti suurten muutosten ajasta taidemaailmassa 1990-luvulta tähän päivään. Tuula Karjalainen (s. 1942) on ollut Helsingin taidemuseon ja Nykytaiteen museon Kiasman johtaja, opettanut taidehistoriaa Helsingin yliopistossa sekä tehnyt tv- ja radio-ohjelmia ja kirjoittanut taiteesta artikkeleita ja kirjoja. Hän on järjestänyt useita loistavia näyttelyitä, joiden hankkimista Suomeen hän kirjassaan kuvaa seikkauina mm. Meksikossa, New Yorkissa ja Moskovassa. Nainen taidemuseon johtajana on ärsyttänyt monia ja vielä 2000-luvullakin ennakkoluulot saavat outoja, mutta hauskojakin piirteitä. Taiteesta ja taidemaailmasta kiinnostunut viihtyy Karjalaisen muistelmien parissa. *Kati Eräpuu*

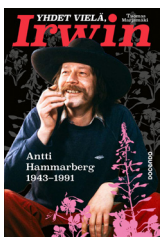
Jake Nyman: Radiomiehen muistelmat (Gummerus, 2023)

Den älskade radiorösten och uppskattade populärmusikkännaren Jake Nyman (f. 1949) berättar i sina memoarer om sin karriär som musikredaktör för Yle och skildrar samtidigt pop- och rockmusikens historia i Finland under mer än 50 år. Nyman skildrar Finlands radiohistoria ur sitt perspektiv och låter läsaren lära känna människan bakom radiorösten.

Kati Eräpuu

Rakastettu radioääni ja arvostettu populäärimusiikin tuntija Jake Nyman (s. 1949) kertoo muistelmissaan taipa-leestaan Ylen musiikkitoimittajana ja kuvaa samalla pop- ja rockmusiikin historiaa Suomessa yli 50 vuoden ajalta. Nyman esittelee näkökulmansa Suomen radiohistoriaan ja päästää tutustumaan myös ihmiseen radioäänen takana.

Kati Eräpuu

Tuomas Marjamäki, Yhdet vielä, Irwin (Docendo, 2023)

Marjamäki har hittat nytt material om artisten Antti Hammarbergs (1943–1991) livsskeden. Den rikt illustrerade boken innehåller t.ex. många tidigare opubli-cerade privata foton från Hammarbergs barndom ända till hans sista stund.

Eija Helenius

Marjamäki on löytänyt uutta aineistoa artisti Antti Hammarbergin (1943–1991) elämänvaiheista. Runsaasti kuvitetussa kirjassa on mm. paljon ennen julkase-mattomia yksityiskuvia Hammarbergin lapsuudesta viime hetkiin asti.

Eija Helenius

Sakari Siltala: Korkea peli. Teollisuustitaani Walter Ahlströmin elämä (Siltala, 2023)

Walter Ahlström (1875–1931) var en industrimagnat och Finlands rikaste man. Han var en ivrig fennoman och konstmecenat som också finansierade strejkbrytare, var förtjust i yachter, salongsvagnar och livet på europeiska spa-orter. En biografi om en man som vågade göra djärva affärer och leva livet.

Ari Setälä

Walter Ahlström (1875–1931) oli teollisuuspatruuna ja maan rikkain mies. Hän oli innokas fennomaani ja taidemesenaatti, joka rahoitti myös lakonmurtajia, viehättyi huvipursista, salonkivaunuista ja elämästä Euroopan kylpylöissä. Elämäkerta miehestä, joka uskalsi tehdä rohkeita kauppvoja ja elää.

Ari Setälä

Jukka-Pekka Pietäinen: Vihtori Kosola, mies ja myytti (Minerva, 2023)

Vihtori Kosola (1884–1936) gick från att vara lantbrukare och jägarvärvare i Lappon till att bli ledare för Lapporörelsen och organisera bondetåget till Helsingfors och Mäntsäläupproret. En biografi om en ständaktig strejkbrytare och högerradikal.

Ari Setälä

Vihtori Kosolan (1884–1936) tie kulki lapualaisesta maanviljelijästä ja jääkärivärväristä lapuanliikkeen johtajaksi, ja edelleen kesän 1930 Talonpoikaismarssin organisoijaksi ja Mäntsälän kapinaan. Elämäkerta suoraselkäläisestä lakonmurtajasta ja oikeistoradikaalista.

Ari Setälä

Urval ur höstens facklitteratur | Poimintoja syksyn tietokirjallisuudesta

Philip Teir: J & B. Scener ur ett skenäktenskap (S & S, 2023) | Kohtauksia eräästä avioliitosta (S & S, 2023)

Varför hotar en återvinningsälskande hustru att kasta askan av sin långvariga make i komposten? Ett biografiskt verk som inte bara handlar om relationen mellan Jörn Donner och Bitte Westerlund, utan även om författaren Philip Teir och hans relation till fenomenet Jörn Donner. Efter Teirs personliga introduktion hamnar fokus på Westerlund vars liv omkullkastats efter partnerns död - inte för att han dog, utan för att Westerlund fick reda på hans långvariga utomäktenskapliga relation.

Outi Oja

Miksi kierrätystä rakastava vaimo uhkaa heittää pitkäaikaisen puolisonsa tuhkat kompostiin? Elämäkerrallinen muistelu kertoo paitsi Jörn Donnerin ja Bitte Westerlundin parisuhteesta myös kirjailija Philip Teiristä ja tämän suhteesta ilmiöön Jörn Donner. Teirin omakohtaisen aloituksen jälkeen esille pääsee Westerlund, jonka elämä mullistui hänen puolisonsa kuoleman jälkeen - ei siksi, että puoliso kuoli, vaan siksi, että Westerlund sai tietää tämän pitkästä avioliiton ulkopuolisesta suhteesta.

Outi Oja

Salla Fagerström: Kymmenen kirveeniskua (Like, 2023)

Den döva författaren Fagerström undersöker i den här true crime-boken mordet på Fia Åberg i december 1914. En döv kvinna, Ida Saarinen, dömdes för mordet. Var hon skyldig eller var det ett justitiemord? Den berättande fackboken försöker lösa Åbergs mord och analysera förutsättningarna för döva i Finland i början av 1900-talet.

Outi Oja

Kuuro kirjailija Fagerström lähtee tutkimaan true crime -tietokirjassaan joulukuussa 1914 tapahtunutta Fia Åbergin murhaa. Murhasta tuomittiin kuuro Ida Saarinen. Oliko hän syyllinen vai tapahtuiko oikeusmurha? Tarinallinen tietokirja pyrkii ratkaisemaan Åbergin murhan sekä erittelemään kuurojen elämän edellytyksiä 1900-luvun alun Suomessa.

Outi Oja

Seija Paasonen: Naiset jotka maalasivat taivaan (Into, 2023)

Den konstintresserade meteorologen analyserar kvinnliga landskapsmålarens verk och tar fram tiotals modiga kvinnor från hela världen. De är födda under 1800-talet och har trotsat tidens normer, stöttat varandra och lyckats göra karriär men många har ändå fallit i glömska. Efter att ha läst om deras öden och sett bilder i boken får man lust att leta efter fler målningar på internet.

Liisa Paavilainen

Taiteesta kiinnostunut meteorologi analysoi kymmenien 1800-luvulla syntyneiden naistaitelijoiden maisemamaalauksia sää-tieteilijän näkökulmasta. Ympäri maailmaa on työskennellyt rohkeita naisia, jotka ovat luoneet uraa, haastaneet aikakautensa normit ja tukeneet toisiaan, mutta monet ovat jääneet unohduksiin. Kirjan kuvallite innostaa etsimään lisää maalauksia internetistä.

Liisa Paavilainen

Veera Jääskeläinen: Rouva diktaattori. Naisia itsevaltioiden rinnalla (Atena, 2023)

Boken drar i gång med en skildring av Stalins hustrus liv. Sedan går den igenom hur fruarna till diktatorerna i Filippiinerna, Argentina och Syrien har agerat. Har de varit panelhonor som bara stöttat upp sina mäns position, eller har de själv strävat efter och brukat makt? På slutet får läsaren en inblick i hur några andra diktatorers bättre hälften har levat.

Ari Setälä

Teos pyörii käyntiin kuvauksella Stalinin vaimon elämästä. Sitten puidaan Filippiinien, Argentiinan ja Syyrian itsevaltaisten hallitsijoiden vaimojen tekemisiä. Ovatko he seinäkoristeina vain pönkittäneet miestensä asemaa, vai ovatko itsekin olleet vallantavoittelijoita ja -käyttäjiä? Lopussa kurkistus muutaman muunkin diktaattorin paremman puoliskon maailmaan.

Ari Setälä

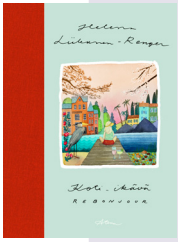
Ville Vänskä: Tehtävä Laatokalla. Italian, Saksan ja Suomen laivasto-osasto 1942 (Atena, 2023)

För att hjälpa finländarna på Ladoga sommarens 1942 skickade Italien några snabba torpedbåtar och Tyskland skickade kanonflottar med besättning. Syftet med de tre ländernas marinoperation var att störa försörjningslänkarna till det belägrade Leningrad. Efter kriget hölls det tyst om operationen, men den här boken krossar den seglivade myten om att Finland genomgick sina vinter- och fortsättningskrig helt på egen hand.

Ari Setälä

Italia lähetti kesällä 1942 suomalaisten avuksi Laatokalle muutaman nopea-kulkuisen torpedo-veneen ja Saksa tykki lauttoja miehistöineen. Kolmen maan laivasto-operaation tavoitteena oli häiritä huoltoyhteyksiä piiritettyyn Leningradiin. Sodan jälkeen operaatiosta vaiettiin visusti, siksi kirja purkaa sitkeää myyttiä siitä, että Suomi olisi käynyt talvi- ja jatkosotansa aivan yksin.

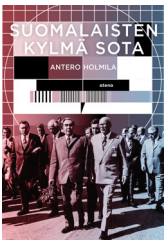
Ari Setälä

Helena Liikanen-Renger: *Koti-ikävä, rebonjour* (Otava, 2023)

Självupplevd bok om att flytta från ett land till ett annat och den känslomässiga virvelstorm som flytten kan orsaka. Den finlandsfödda världsmedborgaren Helena Liikanen-Renger flyttar med sin familj från USA tillbaka till Frankrike. Boken skildrar med ärlig öppenhet känslan av att hamna i ett mellanrum, samt osäkerheten, spänningen och sorgen av att lämna saker bakom sig. Längtar man alltid någon annanstans? *Eeva Östberg*

Omaohtainen kirja maasta toiseen muuttamisesta ja muuton aiheuttamasta tunteiden pyörremyrskystä. Suomessa syntynyt maailmankansalainen Helena Liikanen-Renger muuttaa perheineen Yhdysvalloista takaisin Ranskaan. Kirja kuvaa avoimen rehellisesti välitilaan joutumista ja uuden elämäntilanteen aiheuttamaa epävarmuutta, jännitystä ja irtipäästämisen surua. Onko aina ikävä jonnekin? *Eeva Östberg*

Antero Holmila: *Suomalaisten kylmä sota* (Atena, 2023)

Kalla kriget, det tog väl slut, även om det verkar som att ett nytt har börjat. Boken kastar ljus på kalla kriget som pågick i flera årtionden och lämnar framför allt utrymme åt vanligt folks erfarenheter och synpunkter. *Ari Setälä*

Kylmä sota, eikös se jo loppunut, vaikka uusi taitaa olla alkanut. Teos valottaa vuosikymmeniä jatkunutta kylmää sotaa reippaalla otteella ja antaa tilaa etenkin tavallisen kansan kokemuksille ja näkemyksille. *Ari Setälä*

Outi Salovaara: *Matkalla kadonneessa maailmassa. Neuvostoliiton perillisten jäljillä* (Atena, 2023)

Journalisten Outi Salovaara reser runt i Turkmenistan, Abchazien, Krim, samt kring resterna av Aralsjön i Kazakstan och Ladoga i Karelen. Samtidigt guidar hon med ett säkert grepp läsaren genom kommunismens och Sovjetunionens ruiner och genom de nya dystra skuggor som kastas av Putins Ryssland. *Ari Setälä*

Toimittaja Outi Salovaara matkailee Turkemistanissa, Abhasiassa, Krimillä, Araljärven jäänteillä Kazakstanissa ja Laatokan Karjalassa. Samalla hän johdattelee lukijansa varmalla otteella kommunismin ja Neuvostoliiton raunioille sekä Putinin Venäjän synnyttämiin uusiin synkkiin varjoihin. *Ari Setälä*

Martti J. Kari ja Antero Holmila: *Miksi Venäjä toimii niin kuin se toimii* (Docendo, 2023)

Verket innehåller en snabb genomgång av Rysslands resa från Kievrus via tsarernas århundraden till sovjetdiktaturen och dagens Putinism. Under historiens gång anländer satan titt som tätt till Moskva, och den ryska imperialismen och maffian frodas. Boken belyser ryskt tänkande och besattheten av att annektera Ukraina. Samtidigt överväger den vad som kommer att hända efter Putin och förutspår att Ryssland också kommer att förändras, men att det kommer att ta tid. *Ari Setälä*

Teoksessa kahlataan joutuisasti läpi Venäjän taivalta Kiovan Rusista tsaarien vuosisatojen kautta neuvostodiktatuuriin ja nykyiseen Putinismiin. Historian juoksussa saatana saapuu Moskovaan tämän tästä ja venäläinen imperialismi ja mafia rehottaa. Kirja valaisee venäläistä ajattelua ja pakkomiellettä liittää Ukraina itseensä. Samalla pohditaan mitä Putinin jälkeen ja veikataan että Venäjäkin muuttuu, vaan aikaa se tulee ottamaan. *Ari Setälä*

Niina Junttila: Yksinäisyyden monet kasvot (Tammi, 2022)

Det sägs att finländarna är ett ensamt folk. Professorn och undervisningsrådet Niina Junttila skriver utifrån sin forskning om begreppen ensamhet och uteslutning, samt om erfarenheter, orsaker och verkningar av dem. Vad skulle vi kunna göra för att minska ensamheten?

Pilvi Mattila-Sundberg

Meistä suomalaisista sanotaan, että olemme yksinäistä kansaa. Professori ja opetusneuvos Niina Junttila avaa yksinäisyyden ja ulossulkemisen käsitteitä, kokemusta, syitä ja vaikutuksia tutkimuksensa valossa. Mitä voisimme tehdä yksinäisyyttä vähentääksemme?

Pilvi Mattila-Sundberg

Kaisa Pulakka: Kesyttömät. Eläinjumalia, hirviöitä ja ihmisen parhaita ystäviä (Atena, 2023)

Det lilla bevingade biet, den ständigt varmhjärtade moder ko, den förbannade ekorren och rävarna som skapade världen genom att dansa och sjunga – 19 kapitel tillägnade olika djur ger en ny inblick i människans förhållande till djuren i trosuppfattningar och seder från olika tider och kulturer. Författaren Pulakka, som är dotter till en grisbonde, tar också med egna erfarenheter och tankar i detta verk som är baserat på hennes radioserie. Det lyser av kärlek till mytologier, djur och fascinerande berättelser. *Kati Eräpuu*

Pieni siipiniekka mehiläinen, ikusesti lempeä äiti lehmä, kirouksiaan säksättävä orava ja maailman tanssimalla ja laulamalla luoneet ketut – 19 eri eläimelle omistettua lukua kertovat raikkasti ihmisen suhteesta eläimiin eri aikojen ja kulttuurien uskomuksissa ja tavoissa. Sikatilallisen tytär Pulakka tuo mukaan myös omia kokemuksiaan ja mietteitään radiosarjaansa perustuvassa teoksessa, joka hehkuu rakkautta mytologioihin, eläimiin ja kiehtoviin tarinoihin. *Kati Eräpuu*

Maarit Virta & Anita Salakari: ADHD-aikuisen selviytymisopas 2.0 (Tammi, 2018)

En fackbok om ADHD i handboksform riktad särskilt till vuxna med ADHD och deras närstående. Boken kan också vara till nytta för yrkespersoner som möter personer med ADHD i sitt arbete. Det är en konkret handbok som ger tips, till exempel på hur man kan övervinna vardagens kaos eller problem med självkänslan. *Outi Oja*

Opasmuotoinen tietokirja ADHD:sta on tarkoitettu erityisesti ADHD-aikuiselle ja hänen läheisilleen. Kirjasta saa hyötyä myös ammattilainen, joka kohtaa työssään ADHD-oireisia ihmisiä. Konkreettinen opas antaa vinkejä esimerkiksi siihen, miten arjen kaaosta voi taltuttaa tai itsetunto-ongelmia voittaa. *Outi Oja*

Jari Järvelä: Sisarperhonen ja muita matkatarinoita (Tammi, 2022)

Den som tycker om att resa kommer att gilla den här boken. Roligt och välskrivet. Omslaget beskriver innehållet väl. *Henry Saarinen*

Matkustamisesta pitävä viihtyy tämän kirjan parissa. Hauskasti ja hyvin kirjoitettu. Kansi kuvaa sisältöä. *Henry Saarinen*

Petteri Järvinen: Tekoäly ja minä. Ihmisenä tekoälyn aikakaudella (Tammi, 2023)

Om det finns någon som har väglett finländare när det kommer till datorer, så är det Petteri Järvinen. Han har dessutom skrivit över 30 böcker om IT. Med säker hand leder han också in sina läsare i den artificiella intelligensens häpnadsväckande världar. Han konstaterar samtidigt att det rentav är en medborgerlig plikt att underhålla sina datorkunskaper när AI:n står och knackar på dörren.

Ari Setälä

Petteri Järvinen jos kuka on opastanut suomalaisia tietokoneiden pariin ja kirjoittanut tietotekniikasta yli 30 kirjaa-kin. Varmalla kädellä hän johdattelee lukijansa myös tekoälyn ällistyttyviin maailmoihin ja toteaa samalla, että omasta tietokone-osaamisesta huolehtiminen on suorastaan kansalaisvelvollisuus tekoälyn kolkutellessa ovella.

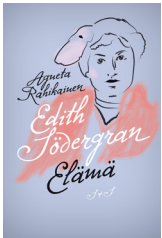
Ari Setälä

Tiina Tohu: Urbaani vegenda. Leivo vegaanisesti (Tammi, 2023)

Vill du lära dig baka bullar, tårter och traditionella mockarutor utan animaliska ingredienser? Med hjälp av bokens över 50 veganska bakrecept och tydliga anvisningar kan du göra både klassiska bakverk och få nya idéer på ett djur- och klimatvänligt sätt. Tiina Tohu har arbetat länge med mat och är känd för sina utsökta veganska bakverk och sin populära blogg Urbaani vegenda.

Haluatko oppia leipomaan niin korvapuustit, täytekakut kuin perinteiset makkapalatkin ilman eläinperäisiä ainesosia? Klassikkoleivonnaiset ja uudet ideat taipuvat eläin- ja ilmastoystävällisempään muotoon kirjan yli 50 vegaanisen leivontareseptin ja selkeiden ohjeiden avulla. Pitkään ruoan parissa työskennellyt Tiina Tohu tunnetaan herkullisista vegaanileivonnaisistaan ja suositusta Urbaani vegenda -blogistaan.

Agneta Rahikainen: Edith Södergran – Stjärnfångerskan (Schildts & Söderströms, 2023) / Edith Södergran – Elämä (Kustantamo S&S, 2023)

Det har redan gått hundra år sedan Edith Södergran (1892–1923) dog, men under den tiden har hennes betydelse för den finländska lyriken bara vuxit. Södergrans särpräglade, gränsöverskridande dikter har hittat fram till flera nya generationer av läsare, och samtidigt har intresset för hennes liv vuxit. I den här boken lämnas myterna kring Södergran därhän för att visa upp inte bara den geniala poeten, utan också en kvinna med ett sinne för humor och självironi som var okonventionell, men fast i sin övertygelse. Rahikainen har ägnat trettio år åt att forska i Södergrans liv.

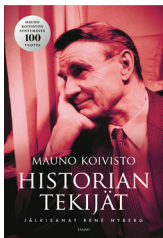
Edith Södergranin (1892–1923) kuoleman on kulunut jo sata vuotta, mutta hänen merkityksensä suomalaiselle runoudelle on sinä aikana vain kasvanut. Södergranin omaääniset, rajoja rikkoneet runot ovat löytäneet lukuisia uusia lukijapolvia, ja samalla kiinnostus hänen omaan elämäänsä on lisääntynyt. Tässä kirjassa Södergranin ympärille rakennetut myytit jätetään sikseen, jolloin esiin nousee paitsi nerokas runoilija, myös nainen, joka oli huumorintajuinen, itseironinen ja epäsovinnainen mutta vakaumuksessaan varma. Rahikainen on tutkinut Södergranin elämänvaiheita kolmenkymmenen vuoden ajan.

Juhani Suomi: Suomen tasavallan presidentit 1919–2023 (Tammi, 2023)

För fem år sedan publicerade förlaget Tammi en bok om Finlands presidenter 1919–2017. Det här är alltså en granskad utgåva kompletterad med en skildring av Sauli Niinistös andra presidentperiod och hur Finland ansökte om NATO-medlemskap och kom in våren 2023. Boken är ett bra tillfälle att repetera baskunskaperna om presidenterna Ståhlberg, Relander, Svinhufvud, Kallio, Ryti, Mannerheim, Paasikivi, Kekkonen, Koivisto, Ahtisaari, Halonen och Niinistö. *Ari Setälä*

Viisi vuotta sitten Tammi julkaisi teoksen Suomen tasavallan presidentit 1919–2017. Kyseessä on siis teoksen tarkistettu painos ja olennaisin täydennys on kuvaus Sauli Niinistön toisesta presidenttikaudesta ja kuinka Suomi haki ja pääsi NATO:n täysjäseneksi keväällä 2023. Kirja on hyvä tilaisuus kerrata perustiedot presidenteistä Ståhlberg, Relander, Svinhufvud, Kallio, Ryti, Mannerheim, Paasikivi, Kekkonen, Koivisto, Ahtisaari, Halonen ja Niinistö. *Ari Setälä*

Mauno Koivisto: Historian tekijät (Tammi, 2023)

Boken går igenom Mauno Koivistos agerande, bedömningar och åltanden genom de stora händelserna och omvälvningarna under hans år som president. Och sådant finns det gott om under åren 1982–1994: Berlinmurens fall, Tysklands återförening, Gorbatsjovs och Jeltsins makttillträden, Sovjetunionens fall och avslutning, de baltiska ländernas självständighet och starten på Finlands och Sveriges EU-medlemskap. *Ari Setälä*

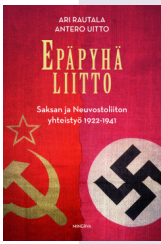
Teos kertoo Mauno Koiviston omia toimia, arviointeja ja jahkailuja hänen presidentti-vuosiansa isoihin tapahtumiin ja myllerryksiin liittyen. Ja niitähän vuosille 1982–1994 mahtuu: Berliinin muurin sortuminen, Itä- ja Länsi-Saksan yhdistyminen, Gorbatsjovin ja Jeltsinin valtaannousut, Neuvostoliiton romahdus ja lakkauttaminen, Baltian maiden itsenäistyminen sekä Suomen ja Ruotsin hakeutuminen EU:n jäseniksi. *Ari Setälä*

Maxim Fedorov: Minun Ukrainani (Minerva, 2023)

Minun Ukrainani är journalisten Maxim Fedorovs personliga berättelse om kriget. Fedorovs mamma är ukrainisk, hans pappa är rysk och själv flyttade han som 21-åring till Finland för att studera. Han har en masterexamen i finska och har från och med år 2022 arbetat som Yles korrespondent i Ukraina. I sin bok skildrar Fedorov vardagen i Ukraina genom de människor och företeelser han möter. Kulturen – såsom krigshumorn – och skillnaderna mellan Ukraina och Ryssland förklaras i boken på ett intressant sätt. Särskilt intryck gör skildringen av arbetet som journalist i ett krigförande land samt av attityderna. Fedorov har mött när han arbetar på finska. *Eeva Östberg*

Minun Ukrainani on toimittaja Maxim Fedorovin omakohtainen kertomus sodasta. Fedorovin äiti on ukrainalainen, isä venäläinen ja hän itse muutti 21-vuotiaana Suomeen opiskelemaan. Hän on valmistunut yliopistosta suomen kielen ja kulttuurin maisteriksi ja työskennellyt vuodesta 2022 lähtien Yleisradion Ukrainan kirjeenvaihtajana. Fedorov kuvailee kirjassaan Ukrainan arkea tapaamiensa ihmisten ja ilmiöiden kautta. Kulttuuria – kuten sotaan liittyvää huumoria – ja Ukrainan ja Venäjän eroja avataan kirjassa kiinnostavalla tavalla. Erityisesti jäävät mieleen kuvaus toimittajan työn arjesta sotaa käyvässä maassa sekä se, millaisia asenteita Fedorov on kohdannut suomeksi työskennellessään. *Eeva Östberg*

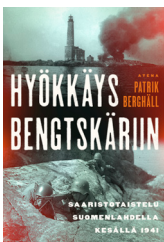
Ari Rautala, Antero Uitto: Epäpyhä liitto. Saksan ja Neuvostoliiton yhteistyö 1922–1941 (Minerva, 2023)

Boken upplyser läsaren om perioden mellan världskrigens då Tyskland och Sovjetunionen, Hitler och Stalin, samarbetade för att bygga upp sina krigsmaskinerier och delade upp Europa mellan sig i hemliga avtal. Samarbetet avbröts först i juni 1941 då Tyskland anföll Sovjetunionen.

Ari Setälä

Kirja valaisee lukijalleen maailmansotien välistä ajanjaksoa, jolloin Saksa ja Neuvostoliitto, Hitler ja Stalin toinen toistaan auttaen rakensivat sotakoneistojaan ja salaisin sopimuksin jakoivat Euroopan etupiireihinsä. Yhteistyö katkesi vasta kesäkuussa 1941 Saksan rynnätessä Neuvostoliiton kimppuun.

Ari Setälä

**Patrik Berghäll: Slaget om Bengtskär sommaren 1941 (Förlaget, 2023) |
Hyökkäys Bengtskäriin. Saaristotaistelu Suomenlahdella kesällä 1941 (Atena, 2023)**

Under fortsättningskrigets första veckor i juli 1941 försöker Sovjetunionen erövra fyrön Bengtskär. En liten grupp finländska kustjägare lyckas avvärja anfallet. Den blodiga striden på klippön beskrivs ur både de finländska försvararnas och de sovjetiska anfallarnas perspektiv.

Ari Setälä

Jatkosodan ensimmäisinä viikkoina heinäkuussa 1941 Neuvostoliitto yritti vallata Bengtskärin majakkasaaren. Pieni joukko suomalaisia rannikkojääkäreitä onnistuu torjumaan hyökkäyksen. Kalliosaarella käytyä veristä taistelua kuvataan sekä majakkasaarta puolustavien suomalaisten että neuvostoliitolaisten hyökkääjien näkövinkkelistä.

Ari Setälä

Bokrådets favoriter: Facklitteratur | Kirjaraadin suosikit: Tietokirjallisuus

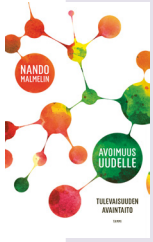
Outi Hytönen: Kairojen kosmopoliitti – Annikki Kariniemen elämä ja teot (Gummerus, 2023)

Den här biografien om Annikki Kariniemi (1913–1984) skildrar den färgstarka, lappländska kulturpersonligheten som under sin livstid förbluffade hela Finland med sina äktenskap. I Lappland har historierna om henne vuxit sig till mytiska mått. Bortom myterna visar sig en konstnär som led av ensamhet och hade förmågan att skriva om Lappland och lappländskheten.

Outi Oja

Elämäkerta Annikki Kariniemestä (1913–1984) kuvaa värikästä lappilaista kulttuurivaikuttajaa, joka hämmensi elin aikanaan koko Suomea avioliitoillaan. Lapissa hänestä liikkuu runsaasti myyttisiin mittoihin kasvaneita tarinoita. Myyttien takaa paljastuu yksinäisyydestä kärsinyt taiteilija, jolla oli kyky kirjoittaa Lapista ja lappilaisuudesta.

Outi Oja

Nando Malmelin: Avoimuus uudelle. Tulevaisuuden avaintaito (Tammi, 2023)

Malmelin är känd som expert på kreativitet, förändring och ledarskap. I sin senaste bok konstaterar han att betydelsen av öppenhet är större än man vanligtvis tänker. Enligt honom är öppet tänkande och kreativ växelverkan framtida framgångsfaktorer i en osäker och föränderlig värld. Med öppenhet menar han människors och grupper vilja att öppna sig för nya tankar, idéer och tolkningar samt en förmåga att granska dem fördomsfritt ur nya perspektiv.

Malmelin skriver väldigt konkret och med många exempel om ämnet. Hur ska man göra för att tänka fördomsfritt och ifrågasättande? Hur kan man möta nya och överraskande situationer med öppenhet? Hur skulle man kunna utveckla nya tankesätt och rutiner som leder till ett kreativare och modigare liv? Öppenhet är en framtida nyckelförmåga som är särskilt viktig när man söker och skapar nya saker. En lättläst och intressant handbok för alla som vill leva öppnare och djärvare. I slutet av boken finns en omfattande litteraturlista.

Eija-Liisa Knuutinen

Malmelin tunnetaan luovuuden, muutoksen ja johtamisen asiantuntijana. Uusimassa kirjassaan hän toteaa, että avoimuustaitojen merkitys on suurempi kuin yleensä luullaan. Hänen mielestään avoin ajattelu ja luova vuorovaikutus ovat tulevaisuuden menestystekijöitä epävarmassa ja muuttuvassa maailmassa. Avoimuudella hän tarkoittaa niin ihmisten kuin yhteisöjenkin halua avautua uusille ajatuksille, ideoille ja tulkinnoille sekä kykyä tarkastella niitä ennakkoluulottomasti uusista näkökulmista.

Malmelin kirjoittaa aiheesta esimerkein ja hyvin konkreettisesti. Kuinka voisi ajatella ennako-luulottomasti ja kyseenalaistaen? Miten uudet ja yllättävät tilanteet voisi kohdata avoimesti? Miten voisi kehittää uusia ajattelutapoja ja rutineja, jotka johtaisivat luovempaan ja rohkeampaan elämään? Avoimuus on tulevaisuuden avainkyky ja erityisen tärkeää silloin, kun etsitään ja luodaan uutta. Helppolukuinen ja kiinnostava opas kaikille, jotka haluavat elää avoimemmin ja rohkeammin. Kirjan lopussa on laaja kirjallisuusliite.

Eija-Liisa Knuutinen

Jussi Helminen: Teatterinjohtaja (Warelia, 2023)

Jussi Helminen (s. 1947) skriver intelligent och humoristiskt om sin långa teaterkarriär som manusförfattare, skådespelare, regissör och framförallt som teaterchef vid Tammerfors arbetarteater samt Uleåborgs och Esbos stadsteatrar. Helminens memoarer kan till och med ses som en lärobok om teatervärlden och teaterverksamhet.

Ari Setälä

Jussi Helminen (s. 1947) muistelee älykkäästi ja humoristisesti pitkää teatteruraansa käsikirjoittajana, näyttelijänä, ohjaajana ja etenkin teatterinjohtajana Tampereen Työväen Teatterissa sekä Oulun ja Espoon kaupunginteattereissa. Helminen muistelmat käy jopa hyvästä oppikirjasta teatterin maailmaan ja tekemiseen.

Ari Setälä

Antti Järvi: Minne katosi Antti Järvi? Kertomus kadonneesta isoisoisästä ja luovutettuun Karjalaan jääneistä (Gummerus, 2023)

Författarens namne och farfars far Antti Järvi (f. 1882) blev kvar i sitt hem i Jakkimaa i Ladogakarelen, medan resten av familjen evakuerades. Efter mellanfredan hördes han aldrig av igen och släkten fick bara några motstridiga uppgifter om vad som hade hänt. Vad var det egentligen som hände med Antti Järvi? Den intressanta släktgåtan förs framåt av en stor mängd historiska fakta som grävts fram ur det komplexa källmaterialet, men berättas genomgående på ett lättläst och "folkligt" sätt. Det går bara inte att sluta läsa, berättelsen håller läsaren i sitt grepp som en bra deckare, i samma stil som Expeditionen: min kärlekshistoria av Bea Uusma.

En intressant lucka har hittats i Finlands grundligt utredda krigshistoria, och mysteriet med den gamle Antti Järvi löser sig bit för bit. Texten innehåller också riktigt bra och aktuella filosofiska funderingar om forskningen som utförs i boken och etiken kring den. Vem har tillåtelse att skriva och publicera? Hur påverkar upphovspersonens egna intressen resultatet? En riktigt varm läsrekommendation. Det här är ett verk som förtjänat sitt Finlandiapris.

Mari Forsberg

Kirjailijan kaima ja isoisoisä Antti Järvi (s. 1882) jäi talvisodan päättyessä kotiinsa Laatokan Karjalan Jaakkimaan muun perheen lähtiessä evakkoon. Väli rauhan jälkeen hänestä ei kuultu enää koskaan ja suvussa eli vain muutama ristiriitainen tieto. Mitä Antti Järville oikeasti tapahtui? Mielenkiintoinen sukarvoitus vie eteenpäin monimutkaisista lähdeaineistosta esiin kaivettua suurta historiallista faktamäärää koko ajan kuitenkin helposti luettavaksi tehtynä ja hyvin "kansankielisesti" kirjoitettuna. Sen lukemista ei vaan voi lopettaa, tarina pitää kynsissään kuin hyvä dekkari, samaan tyyliin kuin Bea Uusman Naparetki.

Suomen valtavan kalutusta sotahistoriasta on löytynyt mielenkiintoinen aukko, josta ei ole ennen puhuttu ja Antti Järvi seniorin mysteeri aukeaa pala palalta. Mukana on myös todella hyvää ja ajankohtaista filosofista pohdintaa niin tehdystä tutkimuksesta kuin sen etiikastakin. Kenellä on lupa kirjoittaa ja julkaista? Miten tekijän oma osuus vaikuttaa lopputulokseen? Todella lämmin lukusuositus Finlandiansa ansainneelle teokselle.

Mari Forsberg

Antto Terras, Suomalaisuuden kultainen kirja (Into, 2023)

Det är alltid bra att vara medveten om sina rötter; vem man är, var man kommer ifrån och vad man har fått med sig på resan. Terras granskar finskhetens särdrag med erfarenheten hos en butikskontrollant och överdriver så brutalt och hjärtligt humoristiskt att man ibland inte riktigt känner igen sig. Terras har några träffande insikter, som att "Bara att existera räcker som varumärke för ett litet folk". Vi finländare vill ju alltid veta vad andra folk tycker om oss - här får vi så att det räcker och blir över. Till finskhetens goda sidor hör också galghumor och förmågan att skratta åt sig själv, så att man inte tar illa upp av varenda gliring, alltså: läs och skratta.

Eija Helenius

Aina on hyvä olla tietoinen juuristaan; keitä ollaan, mistä tullaan ja millä eväillä matkaan on lähdetty. Terras syynää suomalaisuuden erikoispiirteitä myymäläetsivän kokemuksella ja liioittelee niin rankan ja sydämellisen humoristisesti ettei aina oikein tunnista itseään. Terraksella on osuvia oivalluksia, kuten "Jo pelkkä olemassaolo riittää piskuisen kansan tavameriksi". Me suomalaisethan haluamme aina tietää, mitä muut kansat meistä ajattelevat - täältä nyt pesee ja linkoakin. Suomalaisuuden hyviä puolia on myös itselleen nauraminen ja vankka hirtehisuumori niin ettei hennettä vedetä nenään joka herjasta, joten: lukekaa ja naurakaa.

Eija Helenius

Sofi Oksanen: Samaan virtaan, Putinin sota naisia vastaan (Like, 2023)

Sofi Oksanens estniska rötter har lämnat tydliga spår i hennes författarskap. Hon har ett djupt engagemang i Rysslands samhällshistoria. Kvinnohatet har förstört många människoliv i generationer. Katarina den storas militära strategier på Krim 1783 tillämpas ännu i dagens Ryssland. I Ukraina har det sexuella våldet blivit en väsentlig del av folkmordet. I Estland slutade Sofis mormors syster tala efter att ha blivit våldtagen av ryska ockupationsmakten under ett förhör.

Våren 2023 höll Sofi Oksanen en föreläsning hos Svenska Akademien om Putins krig mot kvinnor. Hon ombads utveckla sin analys till en essäsamling. Den omfattar fem delar:

- I - Militariseringen av sexuellt våld
- II - Soldater som krigsförbrytare
- III - Homo Putinicus
- IV - Snabbkurs om rysk kolonialism
- V - Våld som exportvara.

I boken beskrivs, hur Ryssland tystar kvinnor, använder våldtäkt som vapen, avhumaniserar offren och hotar med nya våldtäkter. De som har egna upplevelser av sovjetsamhället har länge varnat västländerna för det imperialistiska Ryssland som aldrig har ställts till svars för begångna krigsbrott. Sofi Oksanen är en av dem. Hon förmedlar välgrundade insikter som vi i de demokratiska länderna borde ha tagit till oss för länge sedan.

Liisa Paavilainen

Virolaiset juuret ovat selvästi näkyvillä Sofi Oksasen kirjallisessa tuotannossa. Hän on myös tarkoin perehtynyt Venäjän yhteiskuntahistoriaan. Vuosisatojen kuluessa monet ovat joutuneet Moskovan naisvihan uhreiksi, koska Venäjä toistaa edelleen vanhaa ohjekirjaansa, jota jo Katariina Suuri toteutti Krimillä 1783. Ukrainassa seksuaaliväkivalta on olennainen osa kansanmurhasta, Virossa Sofin isotäti lakkasi puhumasta päästyään neuvostomiehittäjien kuulusteluista.

Sofi Oksanen piti keväällä 2023 Ruotsin Akatemiassa puheen Venäjän sodasta naisia vastaan. Vastaanoton innoittamana hän laajensi analyysinsä esseekokoelmaksi, joka sisältää viisi lukua:

- I - Seksuaaliväkivallan aseellistaminen
- II - Sotilaista sotarikolliseksi
- III - Homo Putinicus
- IV - Venäjän kolonialismin pikakurssi
- V - Vientituote (misogynia imperialismiin välineenä).

Kirjassa kuvataan, kuinka Venäjä vaientaa naisia, käyttää raiskausta aseena, epäinhimillistä ja nöyryyttää uhreja sekä uhkaa heitä uusilla raiskauksilla, mutta Venäjä ei ole koskaan joutunut vastuuseen teoistaan. Sotarikollisuudet mahdollistanut rankaisemattomuuden perinne täytyy katkaista. Sofi Oksanen on yksi monista Neuvostovallan kokeneista, jotka ovat pitkään varoittaneet länsivaltoja Venäjän imperialismista. Hän välittää perusteltua tietoa, jota olisi jo aikaa sitten tarvittu demokraattisissa maissa. *Liisa Paavilainen*

Paul Gravett: Illustratören Tove Jansson (Förlaget, 2023) / Tove Jansson kuvittaja (Otava, 2023)

Tove Jansson (1914–2001), mest känd som Mumintröllens skapare, var också en internationellt hyllad bildkonstnär, tecknare och illustratör. Hon blev världsberömd för sina tecknade serier redan på 50-talet, när Muminserien för en vuxen publik dök upp i 120 tidskrifter i 40 länder och lockade miljontals läsare. De förbluffande höga siffrorna är en av många saker jag lärde mig av den här boken. Den brittiska serietidningshistorikern Paul Gravett har sammanställt Tove Janssons omfattande karriär till ett mångsidigt, rikt illustrerat informationspaket som kom ut på engelska år 2022. Bildmaterialet i boken är fascinerande och innefattar flera bilder som aldrig tidigare publicerats. Gravett kopplar också Tove Janssons bildliga och litterära lösningar till tidens händelser, till exempel genom antagandet att väntan på kometen kan ha återspeglat rädslan för bombningar under andra världskriget.

Jag växte upp med Janssons Muminböcker och seriealbum och blev redan som barn tilltalad av Janssons djupt humana, tillåtande filosofi och fantastiska, berättande bildspråk. Det här verket är ett underbart fönster in i den världen.

Kati Eräpuu

Muumien luojana parhaiten tunnettu kirjailija Tove Jansson (1914–2001) on myös kansainvälisesti arvostettu kuvataiteilija, pilapiirtäjä ja kuvittaja. Sarjakuvastripteillään hän nousi jo 50-luvulla maailmanmaineeseen, kun aikuisyleisölle tarkoitettu Muumi-sarjakuva ilmestyi 120 lehdessä 40 maassa saaden miljoonia lukijoita. Muun muassa nämä hämmäntävän suuret luvut opin tästä kirjasta. Brittiläinen sarjakuvahistorioitsija Paul Gravett on koonnut Tove Janssonin kattavan uran vuonna 2022 englanniksi ilmestyneeksi monipuoliseksi, runsaasti kuvitetuksi tietopaketti, joka sisältää osittain ennen näkemättöä, herkullista kuvamateriaalia. Gravett yhdistää myös Tove Janssonin kuvalliset ja kirjalliset ratkaisut aikakauden tapahtumiin, kuten esimerkiksi arvellessaan komeetan odotuksen mahdollisesti heijastaneen toisen maailmansodan pommitusten pelkoa.

Janssonin Muumi-kirjojen ja sarjakuvaalbumien seurassa kasvaneena minua puhutteli jo lapsena Janssonin syvästi humaani, salliva filosofia sekä fantastinen, tarinoita jo itsessään kertova kuvakieli. Tämä teos on ihana ikkuna siihen maailmaan.

Kati Eräpuu

Höstens sverigefinska litteratur | Syksyn ruotsinsuomalainen kirjallisuus

Pirjo Hamilton: Talo josta näen unia (Bookea, 2023)

En ung familj flyttar till en livlig by i östra Finland. Det är 1950-tal och den lilla familjen bor i ett stort hus. Pappan skaffar en stilig amerikansk bil och blir taxiföretagare. Det spår på avundsjukan ytterligare. Flickan Elina som är mindre än tio år gammal gör skarpsynta iakttagelser av familjens och byns liv. Meningarna i boken är behagligt korta, som kortast bara tre till fyra ord långa.

Ari Setälä

Nuori perhe muuttaa vilkkaaseen itäsuomalaiseen kyläyhteisöön. Eletään 1950-lukua ja pieni perhe asuu isoa taloa. Perheen isä hankkii komean amerikkalaisen auton ja ryhtyy taksiryttäjäksi. Se nostattaa lisää kateutta. Alle kymmenvuotias Elina-tyttönen havainnoi perheen ja kyläyhteisön elämää tarkasti. Kirjan lauseet ovat nautittavan lyhyitä, lyhimmillään kolmen, neljän sanan pituisia.

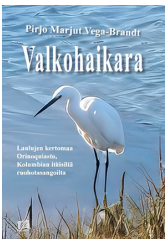
Ari Setälä

Tiina Laitila Kälve-mark: Valon ja pimeän sonaatit (WSOY, 2023)

En skickligt utformad roman där kidnappningen av ett barn för flera årtionden sedan förenar två hemvändande småstadsbor i en vänskap, då ”ormpojken” som en gång kidnappades och anses vara konstig möter en kvinna som varit framgångsrik journalist i Frankrike. Musik spelar en stor roll i boken, liksom människors egna val och deras invecklade relationer. För mig var det mest rörande det höga priset journalisten Saara fick betala för sina felaktiga val, skildringen av småstadsmiljön och hemkomsten till barndomshemmet, samt Saaras och Mikaelns försiktiga och pusselaktiga vänskap. *Mari Forsberg*

Taitavasti rakennettu romaani, jossa vuosikymmenten takainen lapsen katoaminen yhdistetään pienen paikkakunnan paluumuuttajien, kadonneen outona pidetyn käärmepeojan ja Ranskassa menestyneen toimittajan, ystävyteen. Musiikilla on kirjassa iso osa, samoin kuin ihmisten omilla valinnoilla ja solmuisilla ihmissuhteilla. Minulle koskettavinta oli toimittaja Saaran väärin valintojen kova hinta, lapsuuden kotiin palaaminen, pienen paikkakunnan miljöokuvaus ja Saaran ja Mikaelin varovainen ja palapelimainen ystävyys. *Mari Forsberg*

Pirjo Marjut Vega-Brandt: Valkohaikara. Laulujen kertomaa Orinoquiasta, Kolumbian itäisiltä ruohotasangoilta (Mediapinta, 2023)

Den här lilla kärleksberättelsen bygger på och inspireras av texterna i lokal traditionell och fortfarande dominerande llanero-musik från slätterna i östra Colombia. Fusionen mellan populärkultur och folklore är avsiktlig. Människorna på slätterna älskar sina fåglar. Området med omväxlande översvämningar och torra årstider är ett tropiskt fågelparadis, ett land med svart kajman och puma, capybara och vit stork. Den fjärde romanen av en författare som bott länge i Colombia.

Tämä pieni rakkaustarina on rakennettu paikallisen perinteellisen ja edelleen hallitsevan llaneromusiikin laulujen lyriikan pohjalle ja niiden inspiromana. Fuusio populaarikulttuurin ja kansanperinteen välillä on tarkoituksellista. Tasankojen ihmiset rakastavat lintujaan. Alue, jossa vuorottelevat tulvat ja kuivat kaudet, on trooppinen lintuparatiisi, mustan kaimaanin ja puuman, kapybaran ja valkohaikaran maa. Aikaisemmin pitkään Kolumbiassa asuneen kirjailijan neljäs romaani.

Esko Järvinen: förort (Författarens bokmaskin, 2023)

förort är skriven på svenska och innehåller 127 kortnoveller. Bland dem framträder viktiga essäliknande observationer samt minnen från olika skeden av livet. Ibland är texterna till och med surrealistiska med skildringar av drömmar, visioner, minnen och verkligheten. Novellerna skulle kunna kallas ”absurd/surrealistisk rappakalja”

Ruotsiksi kirjoitettu förort sisältää 127 pienoisnovellia. Himmeästi esseelunonteisia tarkkailuja sekä elämän eri vaiheista tulevia muistoja pulpahtaa esille. Ne ovat joskus peräti surrealistisia tekstejä, joissa unet, unelmat, muistot ja todellisuus näkyvät. Novelleja voidaan kutsua epiteetillä ”absurdia/surrealistista rappakaljaa”.

Petteri Nuottimäki: Sveas bok 1682–1718 (Ormstunga förlag, 2023)

Svea föds samtidigt som den blivande kung Karl XII, men under fattiga förhållanden. Genom en slump träffar hon den blivande kungen. En häftig tonårsförälskelse uppstår och hon dras in i de virvelvindar av krig och storpolitik som drabbar Europa under tidigt 1700-tal. Sveas Bok är återberättad av hjältinnan själv och kan liknas vid en sjuttonhundratalets Forrest Gump,

Norbergiläisen Petteri Nuottimäens romaanissa Sveas bok kuvitteellinen päähenkilö, suomalaissyntyisen pyykkärin Meerin tytär Svea, seikkailee mahtimiesten rinnalla 1600–1700-luvun vaihteessa, Forrest Gump-tyyliin kerrottuna. Södermalmin työläis-kortteleissa syntynyt Svea tapaa sattumalta 14-vuotiaana ikäisensä tulevan kuninkaan Kaarle XII:sta. Kaarlen sytyttämä roihu Svean sydämessä johtaa tytön sotimiseen hurah-taneen miehen jäljille ympäri Eurooppaa.

Kukkamariia Valtola Sjöberg: Legenden om Stjärnvalvets folk: Sagas bok (Visto förlag, 2022)

En fantasybok som innehåller allt som författaren, som föddes 1974 i Helsingfors och flyttade till Södertälje när hon var 6 månader och är nu bosatt i Stallarholmen, själv gillar att läsa om: kärlek, spänning och magi och någon katt, inspirerade av hennes Luna. Vad kan vara större än kärlek och passion, och striden för det som är rätt och riktigt? *Mari Forsberg*

Fantasiakirja, joka sisältää kaikkea mitä Stallarholmenissa asuva, Helsingissä 1974 syntynyt ja Södertäljeen 6 kk ikäisenä muuttanut kirjailija itse haluaa lukea: rakkautta, jännitystä ja taikuutta, sekä jokunen kissa hänen oman Lunansa inspiroimana. Onko mitään suurempaa, kuin rakkaus ja intohimo ja taistelu oikeuden puolesta? *Mari Forsberg*

Pirke Sihvo: Volvolla reissuun (pirkkosihvonen@hotmail.com, 2023)

Traumatiska erfarenheter från den nordiska gränstrakten mellan Finland och Sverige, då gränsen på grund av pandemin stängdes. En grupp vill bryta sig loss från isoleringen och planerar en bilresa söderut till Karlö. De kommer nästan fram innan bilen går sönder, men är nöjda ändå med sin frihet för en dag.

Traumaattisia kokemuksia pohjoisen raja-seudulta, kun raja Suomen ja Ruotsin välillä pandemian vuoksi poikkeuksellisesti suljettiin. Ryhmä asukkaita haluaa kokea vapautta eristyneisyydestä ja suunnittelee yhteisen matkan etelään, Hailuotoon. He pääsevät melkein perille kun auto hajoaa, mutta ovat silti tyytyväisiä yhden päivän kestäneeseen vapauteensa.

Airi Anneli Ranta: Mualiman Nainen (Svedbacka förlag, 2023)

En berättelse om en i Savolax född och uppvuxen flicka. Om en adoption som var som att ge bort en kattunge till grannen. Om livslust att lära sig allt och fort – att hjälpa mamma i hemmet, även om hjälpen bara ökade arbetsbördan för redan arbetsfyllda armar.

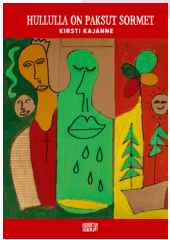
Tarinaa pienestä Savossa syntyneestä ja kasvaneesta työstä. Luovutuksesta, joka oli kuin kissanpennun anto naapuriin. Elämäihalusta oppia kaikkea ja pian - auttaa äitiä kotiaskareissa, vaikka se apu vain lisäisi työtaakkaa noille työntäyteisille käsille.

Keijo Winstén: Lauoivat tinatut langat (Keijo Winstén, 2023)

Boken innehåller 39 berättelser om ödesdiga upplevelser, men också om möten fyllda med kärlek. Novellerna som är skrivna under många år rör sig inom många livsområden; inom arbetslivet och relationer. De utspelar sig i Sverige och på den finska kusten, i Vasa och Vasa skärgård.

Kirja sisältää 39 kertomusta kohtalokkaista kokemuksista, mutta myös rakkauden täyttämistä kohtaamisista. Usean vuoden aikana kirjoitetuissa novelleissa liikutaan monilla elämän alueilla; työelämässä ja ihmissuhteissa. Tapahtumapaikat ovat Ruotsissa ja Suomen rannikolla, Vaasassa ja Vaasan saaristossa.

Kirsti Kajanne: Hullulla on paksut sormet (Momentum, 2023)

Journalisten Kirsti Kajanne har i hela sitt vuxna liv bott i två länder – Finland och Sverige – och skrivit för tidningar i båda länderna. Hennes liv har präglats av bipolär sjukdom och i den här diktsamlingen belyser hon modigt sina erfarenheter bakom låsta dörrar på psykiatriska vårdenheter. Med känsla skriver hon dikter om längtan efter kärlek och mor saknad. *Ari Setälä*

Toimittaja Kirsti Kajanne on koko aikuisikänsä asunut kahta maata – Suomea ja Ruotsia – ja kirjoittanut kummankin maan lehtiin. Hänen elämänsä on varjostanut kaksisuuntainen mielialahäiriö ja tässä runokokoelmassa hän valottaa rohkeasti kokemuksiaan mielisairaaloiden lukittujen ovien takana. Herkästi hän runoilee rakkauden ja äidin kaipuusta. *Ari Setälä*

Kalle Kniivilä: Landet som vaknade: berättelser från Ukraina (Bokförlaget Atlas, 2022) | Maa joka heräsi (Into, 2023)

Journalisten Kniiviläs bok är baserad på intervjuer gjorda under hans resa till Ukraina hösten 2022 och målar upp en bild av Ukraina från självständigheten på 1980-talet till idag. Varför får makthavare kritiserats i Ukraina? Hur kommer det sig att Ukraina är ett demokratiskt land till skillnad från Ryssland? Kniivilä för läsaren till ukrainarnas vardag som omtumlats av kriget. *Outi Oja*

Toimittaja Kniivilän kirja pohjautuu kirjailijan Ukrainan-matkalla syksyllä 2022 tehtyihin haastatteluihin ja piirtää kuvaa Ukrainan itsenäisyyden ajasta 1980-luvulta nykypäivään asti. Miksi Ukrainassa saa arvostella vallanpitäjiä? Miten Ukraina on demokraattinen maa toisin kuin Venäjä? Kniivilä vie lukijan keskelle ukrainalaisten arkea, jonka sota on mullistanut. *Outi Oja*

Sirpa Humalisto & Jarmo Lainio (Toim.) Två steg framåt, vart ett steg tillbaka. Finsklärare i Sverige berättar - Ruotsin suomen opettajat kertovat (Verbal, 2023)

Hur har finskundervisningen fungerat i Sverige sedan millennieskiftet, då finska blev ett av de fem nationalspråken? I den här boken delar lärare i finska och meänkieli med sig av sina erfarenheter från den svenska skolvärlden. Även föräldrarnas roll och engagemang kommer fram. Boken är tvåspråkig och ges ut på uppdrag av Sverigefinländarnas arkiv.

Kuinka suomen kielen opetus on toiminut Ruotsissa sen jälkeen, kun suomesta vuosiosadan vaihteessa tuli yksi kansallisista vähemmistökielistä? Tässä kirjassa jakavat suomen ja meänkielen opettajat kokemuksiaan Ruotsin koulumaailmasta. Esille tulee myös oppilaiden vanhempien aktiivisuus ja osallistuminen. Kirja on kaksikielinen ja se on toteutettu Ruotsinsuomalaisten arkiston toimeksiannosta.

Stellan Beckman: Det sverigefinska Södertälje (Kulturhistoriska föreningen i Södertälje, 2023)

Stellan Beckman är en sverigefinsk etnolog och aktivist som fick Kulturhistoriska Föreningen i Södertäljes kulturarvspris 2020. Tillsammans med föreningen har han nu gett ut en gedigen historik om vilka bevis finns om sverigefinnarna i Södertälje från 1500-talet fram tills idag. Beckman har gått igenom en enorm mängd olika källor och skriver om fynderna på ett intressant och läsarvänligt sätt. Även det historiska bildmaterialet är omfattande och kan intressera utöver Södertäljebor alla andra som är intresserade av sverigefinnarnas historia.

Mari Forsberg

Stellan Beckman on ruotsinsuomalainen etnologi ja aktivisti, joka sai Södertäljen Kulttuurihistoriallisen Yhdistyksen kulttuuri-perintöpalkinnon 2020. Yhdessä yhdistyksen kanssa hän on nyt julkaissut perusteellisen historiikin siitä, mitä todisteita on Södertäljen ruotsinsuomalaisista 1500-luvulta aina tähän päivään. Beckman on käynyt läpi valtavan määrän eri lähteitä ja kirjoittaa löydöistä mielenkiintoisella ja lukijaystävällisellä tavalla. Myös historiallinen kuvamateriaali on mittavaa ja voi kiinnostaa södertäljeläisten lisäksi muitakin, jotka ovat kiinnostuneita ruotsinsuomalaisten historiasta.

Mari Forsberg

Översättningar från finska till svenska | Käännökset suomesta ruotsiksi

**Sirpa Kähkönen:
En sällsam orkidé
(Lind & Co, 2023)**

**Janne Haikari m.m.:
Adelns historia i Finland
(SLS, 2023)**

**Meri Valkama:
Din Margot
(Bazar Förlag, 2023)**

**Minna Rytisalo:
Lempi betyder kärlek
(Bakhåll, 2023)**

**Merja Mäki:
Innan fåglarna vänder
åter (Historiska media,
2023)**

**Satu Rämö:
Hildur
(Forum, 2023)**

Kontaktuppgifter | Yhteystietoja

Nästan alla böcker på listan hittar man i nätbokhandel, till exempel Adlibris, **www.adlibris.se**.

Den finska bokhandeln i Stockholm, **www.kirjakulttuuri.se**, har ett bra utbud av sverigefinsk litteratur och de säljer även verk som inte säljs annanstans.

Boklistorna finns på Finlandsinstitutets webbsida, **www.finlandsinstitutet.se/biblioteket**.

Har du funderingar eller vill ge feedback på listan, är du välkommen att mejla till **bibliotek@finlandsinstitutet.se**.

Lähes kaikki listan kirjat löytyvät nettikirjakaupoista, esimerkiksi Adlibriksestä, **www.adlibris.se**.

Tukholman suomalaisella kirjakaupalla, **www.kirjakulttuuri.se**, on hyvä valikoima ruotsinsuomalaista kirjallisuutta, myös teoksia, joita ei ole muualta ostettavissa.

Kirjalistamme ovat Suomen instituutin verkkosivustolla, **www.finlandsinstitutet.se/kirjasto**.

Jos sinulla on kysyttävää tai haluat antaa meille listaan liittyvää palautetta, lähetä sähköpostia osoitteeseen **bibliotek@finlandsinstitutet.se**.

